

ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ ЛОВЕЧ

УТВЪРЖДАВАМ:

ВИКТОР СТОЙЧЕВ

*Областен управител
на област Ловеч*

ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЛАСТ ЛОВЕЧ ЗА 2024 ГОДИНА

м. февруари 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	3
Анализ на предизвикателствата пред младежта в общините в област Ловеч.....	3
Приоритети и специфични цели за провеждане на областна политика за младежта и мерки за постигането им.....	33
Описание на дейностите, които да допринасят за постигане на целите на националната стратегия за младежта.....	48
Организация и координация на дейностите за постигане на целите.....	57
Действия по наблюдение, оценка и актуализация на областния план за младежта.....	58
Ред и начини за осигуряване на информацията и публичност на плана.....	58
Използвана информация.....	59

ВЪВЕДЕНИЕ

Законът за младежта (ЗМ) определя основните принципи, мерки, управление и финансиране на дейностите, осъществявани в изпълнение на държавната политика за младежта, която се провежда от Министерски съвет чрез министъра на младежта и спорта и в съответствие с Националната стратегия за младежта.

Областният план за младежта на област Ловеч е изготвен следвайки стратегическите цели, заложи в Национална стратегия за младежта (2021-2030), като определените приоритети на областно ниво са обвързани с насърчаване на неформалното обучение; насърчаване на заетостта и подкрепата на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs); насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора; развитие и утвърждаване на младежката работа в регионален мащаб; свързаност, толерантност и европейска принадлежност; насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот, както и насърчаване на културата и творчеството сред младите.

Областният годишен план за младежта 2024 г. е разработен, следвайки специфичната характеристика на младите хора на 8-те общини в област Ловеч – Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица. Целта е създаването на възможности за пълноценно развитие на младите хора, изграждане на активна гражданска позиция у тях и включването им в процеса на вземане на решения. Приоритети на дейностите за младите хора са свързани с насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие, подобряване на достъпа до информация и качествени услуги, насърчаване на здравословния начин на живот, превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение, развитие на младежкото доброволчество, развитие на младите хора в малките населени места и селските райони, развитие на межкултурния и международен диалог и повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността.

Областният план за младежта на област Ловеч е ориентиран към изграждане и реализиране на единна, последователна и устойчива младежка политика.

АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНИТЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

1. Демографска перспектива

❖ Община Априлци

Демографските проблеми на община Априлци са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено възпроизводство, съчетано с незначителен положителен механичен прираст, влошена полово-възрастова структура на населението, като особено сериозна е диспропорцията сред населението в селата.

По данни на НСИ населението на община Априлци към 31.12.2022 г. е 2700 души.

Броят на младежите /15-29 г./ към 2023 г. е 269 души по данни на ГРАО.

Наблюдава се засилване на емиграционния поток. Желаящите да емигрират са предимно младежи с висок образователен ценз. Една част от младите хора напускат общината, продължавайки образованието си след 7 и 8 клас в други градове. Голяма част след завършено средно образование са приети във висши учебни заведения и предпочитат

възможностите на големия град за намиране на работа и живеене.

Анализите на експертите констатира, че младите българи са сред най-късно влизащите в пазара на труда в сравнение с останалите членки на общността и в повечето случаи нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование.

Етнически състав: Разпределението на населението на община Априлци по етническа принадлежност през 2011 г. (по данни от преброяването) показва, че към българската етническа група се е самоопределило 99,1% от общото население на общината, към турската - 0,50%, а към ромската – 0,25%. С източно-православно вероизповедание са 85,3% от жителите. За областта българската етническа група е с дял 90,9%, ромският етнос е с дял 4,4%, а турската етническа група представлява 3,3% от цялото население.

❖ *Община Летница*

Община Летница се състои от четири населени места – общински център в град Летница и три кметства – село Горско Сливово, село Крушуна и село Кърпачево.

По данни на ГРАО град Летница към 31.12.2023 г. населението по постоянен и настоящ адрес на територията на община Летница, е както следва:

Таблица №1: Население в община Летница

Източник: ГРАО град Летница

<i>Община Летница</i>	<i>Общо</i>	<i>град Летница</i>	<i>село Горско Сливово</i>	<i>село Крушуна</i>	<i>село Кърпачево</i>
<i>Постоянен адрес</i>	<i>5 048</i>	<i>4183</i>	<i>470</i>	<i>329</i>	<i>66</i>
<i>Настоящ адрес</i>	<i>4 498</i>	<i>3483</i>	<i>537</i>	<i>377</i>	<i>101</i>

Основен проблем в община Летница е непрекъснатото намаляване броя на младите хора, поради липса на условия за реализация и развитие, което води не само до намаляване броя на населението, а и до застаряването му, поради отрицателен естествен прираст.

Таблица № 2: Естествено движение на населението през 2022 г. в община Летница

Източник: Национален статистически институт

<i>Община Летница</i>	<i>Живородени</i>	<i>Умрели</i>	<i>Естествен прираст</i>
	<i>27</i>	<i>89</i>	<i>-62</i>

Целева група : Общинският годишен план за младежта за 2024 г. е насочен към подрастващите и младите хора на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

По данни на Националния статистически институт към 31.12.2022 г. младите хора на възраст от 15 до 29 години в България са 854 074:

Таблица №3: Разпределение на младите хора по възраст и пол в България /бр./

Източник: Национален статистически институт /Инфостат/

Година	Възраст	Общо	Пол	
			жени	мъже
2022	15 - 19	301 621	145 736	155 885
	20 - 24	272 140	132 657	139 483
	25 - 29	280 313	136 029	144 284
ОБЩО:		854 074	414 422	439 652

Таблица №4: Разпределение на младите хора по възраст, пол и години, живеещи на територията на община Летница към 31. 12. 2022 г. /бр./

Източник: Национален статистически институт /Инфостат/

Община Летница	Пол	Възраст			Общо
		15 - 19	20 - 24	25 - 29	
за град Летница	Мъже	88	54	73	215
	Жени	69	54	67	190
за селата: Горско Сливово, Крушуна и Кърпачево	Мъже	11	18	17	46
	Жени	15	21	7	43
Общо лица от 15 до 29 години:					494

❖ **Община Ловеч**

Община Ловеч е разположена в Централна Северна България. В състава на общината влизат общинският административен център гр. Ловеч и 34 села – Абланица, Александрово, Баховица, Брестово, Българене, Владиня, Горан, Горно Павликени, Гостиня, Деветаки, Дойренци, Дренов, Дъбрава, Изворче, Йоглав, Казачево, Къкрина, Лешница, Лисец, Малиново, Пресяка, Прелом, Радювене, Скобелево, Славяни, Слатина, Сливек, Смочан, Соколово, Стефаново, Тепава, Умаревци, Хлеvene, Чавдарци.

Към 31.12.2023 г. общият брой на населението по постоянен адрес в община Ловеч е 37 448 души, от които 27 910 са в гр. Ловеч, а останалите 9 538 – в селата.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Ловеч през последните години намалява. Основните причини за това са отрицателният естествен прираст и миграционните процеси, протичащи на територията на цялата Ловешка област.

❖ **Община Луковит**

Община Луковит е тип „селска община“. Населението по постоянен адрес е 19 044 души, по данни от последното преброяване от 2022 г. , по настоящ адрес е 18 347 души.

През 2021 г. възрастовата група „от 15 до 29 години“, която формира младежката общност в общината, наброява 3751 души. В общината се формира ромска малцинствена група – 1971 души или 16% от самоопределилите се жители на общината. По експертно наблюдение ромската общност в общината е доста по-голяма, тъй като част от ромите се самоопределят като българи.

❖ **Община Тетевен**

Община Тетевен има 13 населени места, включително административният център град Тетевен. По данни на НСИ към 31.12.2022 г. населението на общината е 17 530 души, от които 7 665 души в града и 9 865 души - в селата. Към края на 2021 г. населението на общината е 18 521 жители, от които 8 255 в града и 10 266 в селата. Данните показват намаление спрямо 2021 г. с 991 души от общия брой на населението, намаление на градското население с 590 души и намаление на живеещите в селата с 401 души. През 2022 г. населението в трудоспособна възраст наброява 10 031. Броят на младите хора между 15 и 29 г. възраст, които са жители на общината за 2022 г., е 2440 младежи или 13,9%.

Както през 2022 г., така и през 2023 г. се запазва тенденцията високообразованите млади хора да продължават да търсят реализация в големите градове на България, а част от тях и в чужбина. Трудно е да се определи броят на реално пребиваващите младежи, тъй като в различните сезони, той е различен. В общината няма добре развито представителство на различни структури и форми на младежки организации. Повечето младежи над 24 години проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина - те са преди всичко със средно образование или без трудова квалификация. Освен въведеното в ПГ по СЕУ и НППГСД дуално обучение, липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители и след това да им осигуряват работа.

Броят на децата до 14 г. е 2432 души или 13,8% от жителите на общината, т.е. запазва се тенденцията в следващите години в диапазона 15-29 г. да няма драстично нарастване на база естествен прираст, като основно следва да се разчита на повишаване на раждаемостта и обратна миграция от големите градове и други общини към община Тетевен. Затова политиката за преодоляване на демографската криза в района трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи, като по този начин задържат и привличат млади хора за живот и работа в общината.

Целева група: Дейностите в плана са насочени към подрастващите и младите хора на възраст от 15 до 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната национална, социална и културна принадлежност.

Разпределение на броя младежи, живущи на територията на община Угърчин, по населени места:

❖ **Община Троян**

Град Троян е център на селищна система от 21 села, с обща площ от 893 кв. км. Населението /по данни на НСИ от преброяването проведено през 2021 г./ е 26 884 души, от тях 3 086 са младежи на възраст от 15 до 29 години. По данни на ГРАО по постоянен адрес са регистрирани 2790 души на възраст 15-29 години, а по настоящ адрес за 2023 г. младите хора са 2050, от които 1456 живеят в град Троян. Очертава се тенденция към трайно намаляване на младите хора.

Демографските показатели, свързани с развитието на населението на община Троян, не се отличават съществено от тези за страната. Анализите на НСИ показват, че:

- се повишава средната възраст на населението, а броят на младите хора намалява;
- се наблюдава процес на заселване от големите към малките населени места и от центъра към периферията на градовете;
- голямата част от младите хора живеят в градовете и само $\frac{1}{4}$ в селата;
- запазва се висок процент на продължилите своето образование във висше училище, за гр. Троян това са приблизително 75 % от завършилите средно образование;
- в национален мащаб с високи темпове се развиват информационните технологии, като 54 % от младежите на възраст от 16 – 24 г. са с основни и над основните дигитални умения;
- младите хора в България сравнително късно заживяват самостоятелно и получават финансова независимост;
- позицията на младежите на трудовия пазар е специфична, защото в повечето случаи нямат професионален опит, а липсата на добро заплащане и условията на труд демотивират част от младите хора.

Изложените тенденции са съотносими с процесите, които се развиват на общинско ниво.

Младите хора в малките населени места и селските райони: Броят на младите хора в малките населени места на община Троян е в съотношение 3:1 в полза на града. В селата, в които съществуват предприятия, фабрики и малки семейни фирми, както и работещи делът на младите хора е по-голям спрямо други населени места.

Читалищата в малките населени места на територията на общината са единственото пространство за социално общуване на младите хора, но броят на ангажираните младежи на възраст до 29 години с читалищна дейност в малките населени места е сравнително нисък – 2 души за 2 села. Задържането на млади хора в малките населени места е предизвикателство, което е тенденция и на национално ниво и за което се предвиждат мерки като разширяване достъп до култура, запазване на образователни институции в малките населени места, развитие на възможностите за работа чрез отдалечен достъп и др.

❖ **Община Угърчин**

Според действащото административно деление на Република България, община Угърчин е в състава на административна област Ловеч. В общината са разположени град Угърчин и 10 малки селища.

Към 31.12.2022 г. общият брой на населението по постоянен адрес в община Угърчин е 5858 души, от които 2799 са в гр. Угърчин, а останалите 3059 – в селата.

Броят на младите хора, е както следва: 15 - 29 години – 1040 лица, живущи на територията на община Угърчин, от които 526 лица живущи в гр. Угърчин, и 514 лица живущи в селата.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Угърчин през последните години намалява. Основните причини за това са отрицателният естествен прираст и миграционните процеси, протичащи на територията на цялата Ловешка област.

❖ **Община Ябланица**

Демографските показатели, свързани с развитието на населението на община Ябланица не се отличават съществено от тези за страната. Анализите показват, че:

- се повишава средната възраст на населението, а броя на младите хора намалява;
- голямата част от младите хора живеят предимно в града и по – малка част от тях в селата;
- се запазва висок процент на продължилите своето образование във висше училище младежи от града и по-нисък за тези от селата;
- с високи темпове се развиват информационните технологии, като повечето от младежите на възраст от 16-24 г. са с над основните дигитални умения;
- позицията на младежите на трудовия пазар е специфична, защото в повечето случаи нямат професионален опит, а липсата на добро заплащане и условията на труд демотивират част от младите хора;

Изложените тенденции изцяло съвпадат с процесите, които се развиват на общинско ниво.

2. Достъп до образование

❖ Община Априлци

Образователната система в община Априлци включва едно средно училище и една детска градина. Възможност за придобиване на средно образование се осъществява в средно училище „Васил Левски“- гр. Априлци. В училището се обучават общо 174 ученици в дневна форма и дуална форма на обучение. Учениците на възраст от 15-18 г. са 60 на брой. Няма отпаднали ученици през учебната 2023-2024 г. Една част от учениците завършващи седми и осми клас продължават обучението си в училищата в областния град.

Сградният фонд на образователните институции е в много добро състояние и отговаря на санитарно-хигиенните условия и противопожарни изисквания за организация на образователно възпитателния процес. Извършват се текущи ремонти, е цел осигуряване на максимално добри условия за провеждане на учебен процес. Имат обзаведени здравни кабинети и назначени медицински лица. На основание чл. 283. ал. 2 от Закона за предучилищно и училищно образование се осигурява безплатен транспорт на всички ученици до най-близкото населено място. Превозът е организиран изцяло с предоставени автобуси от МОН и специализиран превоз.

Училището в община Априлци е кадрово осигурено с правоспособни учители по всички предмети. В СУ „Васил Левски“ учениците се обучават по специалност „Производство и обслужване в заведенията за хранене и развлечения“, професия „Ресторантьор“.

Реализираните проекти през учебната 2023 – 2024 г. са:

- Проект BG05SFPR001-3.001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение”, финансиран по Програма „Образование“ 2021- 2027

Целта на проекта е:

- Адаптиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда и подкрепа за развитието на уменията за професиите на настоящето и бъдещето.
- Модернизиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда чрез съвместна работа между училищата, предлагащи ПОО, бизнеса, висшите училища, браншови организации, работодатели и синдикати.
- Повишаване на уменията и компетентностите на педагогическите специалисти по професионална подготовка (ПП) и на учениците в системата на ПОО в партньорство с бизнеса.
- Повишаване привлекателността на ПОО.

- Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“

Проектът „Успех за теб“ е фокусиран основно от 1 до 7 клас. Поставя се акцент върху общата и допълнителна подкрепа за ученици в риск от отпадане, както и върху обученията по български език и литература на ученици с цел успешното им представяне на националните външни оценявания, но и на държавните зрелостни изпити.

- Има възможност за работа на образователните медиатори и социалните работници.
- Ще се финансират дейности по кариерно ориентиране на учениците, за да могат да направят своя информиран избор, особено след 7-ми клас, накъде да продължат образованието си.
- Друга част от дейностите са за ученици със специални образователни потребности. От една страна се подкрепят учениците в подготовка по учебното съдържание, а от друга – чрез рехабилитации и терапии, психологическа подкрепа и др. И за двата вида подкрепа могат да се назначават специалисти, които да работят в училищата с тези деца, като тук се включват ресурсни учители, психолози, логопеди, социални работници, помощници на учителя и др. Училищата ще получават финансиране и за работа с деца с изяви дарби, за тяхната подготовка в областта, в която те развиват своите заложби и способности.
- В дейностите са заложили и занимания по интереси, междуучилищни дейности и допълнителни обучения по учебни предмети. Идеята е учениците да преодолеят

затрудненията в ученето и да преминат по-плавно през етапите на образование.

Възможност за обучение на младите хора се предлага и в ДП „БЪЛГАРО – ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“. Основният предмет на дейност на ДП „БГЦПО“ е осъществяване на обучения за придобиване на професионална квалификация на лица, навършили 16 години, обучения за придобиване на ключови компетентности и професионално ориентиране и да се увеличават възможностите за заетост на безработните и/или застрашените от безработица лица.

ДП „БГЦПО“ клон Плевен предлага квалификационни и преквалификационни професионални курсове, в които приоритет са практическите умения и практиката на конкретно работно място.

❖ *Община Летница*

В община Летница функционира едно средно училище „Бачо Киро“ в град Летница и една детска градина – ДГ „Ирина Бачо Кирова“ град Летница с изнесена група в село Горско Сливово.

През настоящата 2023/2024 учебна година в СУ „Бачо Киро“ се обучават 252 ученици от първи до дванадесети клас. От 2000 година в учебното заведение е открита професионална паралелка с професия „Кулинар“ и специалностите: „Готвач“ и „Сервитьор“. Специалността е променена през 2004 година - „Производство на кулинарни изделия и напитки“ с професия „Готвач“. Обучението е с продължителност 4 години.

Учениците, които успешно завършат X клас, по свое желание, може да придобият - Първа степен на професионална квалификация след успешно положен държавен изпит по теория и практика по специалност „Работник в заведенията за хранене и развлечения“. След завършване на XII клас учениците придобиват - Втора степен на професионална квалификация по професията „Готвач“, специалност „Производство на кулинарни изделия и напитки“.

В ДГ „Ирина Бачо Кирова“ град Летница се обучават и възпитават 126 деца за учебната 2023/2024 г.

За личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, е важно доброто образование. Основен проблем е отпадането от образователната система на деца и ученици в предучилищна и училищна възраст, като причини за това могат да бъдат определени: външната и вътрешна миграция, липсата на мотивация, неуважителни причини, наблюдаващи се сред учениците от социално слаби и ромски семейства.

❖ *Община Ловеч*

Системата на предучилищно и училищно образование на територията на община Ловеч включва широка мрежа от детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностното развитие: 8 детски градини; 7 основни училища; 2 средни училища; 2 профилирани гимназии; 3 професионални гимназии; 2 общински центъра за подкрепа за личностното развитие (Ученическо общежитие и Общински детски комплекс); 1 Център за специална образователна подкрепа и 1 Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. От учебната 2019/2020 година функционира и Частно начално училище "Свети Седмочисленици".

Броят на групите и паралелките в Ловешките училища през учебната 2023/2024 година е 187, а на децата и учениците- 3993 за учебната 2023/2024 година.

В община Ловеч са осигурени условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование на 4, 5 и 6-годишните деца в съответствие с изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечно осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. С решение на

Общински съвет – Ловеч, считано от 01.01.2021 г. е въведена задължителната предучилищна подготовка на 4-годишните деца.

Община Ловеч активно работи при осъществяване на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Постановление № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет. За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. В екипите участват представители от различни институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на детски градини, училища и учители от всички образователни институции на територията на общината полагат изключителни усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“. В дейността си екипите са подпомагани от експертите в РУО – Ловеч.

Динамиката на младежката безработица в България следва общите европейски тенденции. В същото време икономическата активност на младите българи е традиционно по-ниска, а включването им на пазара на труда – по-трудно, заради редица фактори на местната среда.

Характеристиките на младежката безработица в България показват наличието на структурни дисбаланси на пазара на труда. Това предполага поставяне на акцент върху дългосрочните политики за подобряване на конкурентоспособността на младите кадри на пазара на труда – такива са, например, повишаване на гъвкавостта на регулациите и реформи в образователната система. Формирането на политики за справяне с младежката безработица следва да бъде концентрирано на секторно и регионално ниво, включително и чрез въвеждането на дуална образователна система, включваща значителен практически елемент. Необходими са методи за повишаване конкурентоспособността на младежите, чрез осигуряване на възможност за стажуване или обучение по време на работа, което да улесни прехода от образование към заетост и едновременно с това да доведе до натрупване на ценен професионален опит.

Община Ловеч всяка година се стреми да оптимизира приема в гимназиалната образователна степен, с оглед съобразяване с нуждата от кадри за пазара на труда. С особено внимание се следи развитието на обучението чрез работа (дуална система на обучение). Обучение чрез работа - дуална система на обучение през учебната 2023/2024 година се провежда в две професионални гимназии на територията на общината:

НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“:

в VIII-б клас; 1-ва група: по професия 541060 „Техник - технолог по качеството на храни и напитки“, специалност 5410601 „Контрол на качеството и безопасност на храни и напитки“ – степен на професионална квалификация III; в IX-б клас; 2-ра група: по професия 541060 „Техник - технолог по качеството на храни и напитки“, специалност 5410601 „Контрол на качеството и безопасност на храни и напитки“ – степен на професионална квалификация III.

ПГМЕТ: в VIII-б клас; 2-ра група: по професия 523030 „Техник на електронна техника“, специалност 5230301 „Промислена електроника“ – степен на професионална квалификация III; в X-б клас; 2-ра група: по професия 523080 „Монтьор по автоматизация“, специалност 5230801 „Автоматизирани системи“ – степен на професионална квалификация II;

Центърът за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс (ЦПЛР – ОДК) организира и провежда дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и за кариерното им ориентиране и консултиране. За разнообразяване на дейностите и поради засиления интерес към нови организационни педагогически форми на работа в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч, всяка учебна година се сформират допълнително нови групи.

Община Ловеч отпуска годишни стипендии на деца с изявени дарби, които са се класирали на престижни места в национални или международни конкурси и състезания, ученически олимпиади, ученически игри. Стипендиите се отпускат по Закона за закрила на детето, Правилата за подпомагане на деца и ученици с изявени дарби в община Ловеч, както и

Общинската програма с мерки за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби. Специалната закрила на децата с изяви дарби е система от мерки за гарантиране развитието на дарбите на децата, чрез осигуряване на финансово подпомагане и възможности за изява. Специалната закрила се предоставя с цел насърчаване на творческите заложби и потребности на децата. За 2023 г. са подадени общо 10 искания за отпускане на стипендии. Шест са подадените искания по Общинската програма с мерки за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби в размер на 60 лв. за една година, а три са подадените искания за стипендии в размер на 135 лв. по Националната програма с мерки, приета с ПМС и съгласно разпоредбите на Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби. Едно от исканията не е одобрено, тъй като отговаря на изискванията.

На територията на общината в гр. Ловеч функционира Технически колеж - Ловеч, който е създаден през 1989 г. с решение на Министерския съвет и е основно звено в структурата на ТУ-Габрово. В ТК-Ловеч се провежда обучение на студенти за висше образование с образователно-квалификационна степен “професионален бакалавър” в три акредитирани професионални направления и четири специалности. Технически колеж - Ловеч разполага с добре структурирана и обзаведена материална база. Практическото обучение се провежда във фирми в град Ловеч и региона.

❖ *Община Луковит*

За личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество е важно доброто образование. На територията на община Луковит функционират две средни училища, които се намират в града – общински център и едно обединено училище в с. Дерманци. Има и четири основни училища. За да получат средно образование учениците от малките населени места е необходимо да пътуват 20 – 25 км и повечето завършват образованието си до 10 клас. Поради големият процент ученици с образователни затруднения – ниски нива на грамотност, предвид факта, че българският език за тях не е майчин и ранните бракове сред учениците, се наблюдава спад на качеството на образование в училищата. Дори да посещават училище до XII клас, голям процент от учениците не могат да положат успешно ДЗИ – т.е. налице е ниско предметно знание.

Резултати от ДЗИ по БЕЛ в двете средни училища в община Луковит:

за учебната 2019/2020: явили се 81 ученици, среден успех добър 3,66;

за учебната 2020/2021: явили се 85 ученици, среден успех Добър 3,86;

за учебната 2021/2022: явили се 67 ученици, среден успех сред 3,43;

за учебната 2022/2023: явили се 89 ученици, среден успех среден 2.81.

На територията на общината се продължава да се прилага Междуинституционален механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, с участието на представители на общината, учители, социални работници и полиция.

❖ *Община Тетевен*

Учениците в гимназиален курс на обучение в общината са 693 в т. число и от други общини. На територията на община Тетевен функционират 12 училища: едно средно училище – СУ „Георги Бенковски“ - гр. Тетевен, две професионални гимназии - НППГСД „Сава Младенов“ - гр. Тетевен и ПГ по СЕУ - гр. Тетевен, две начални училища - НУ „Хаджи Генчо“ в Тетевен и НУ „Любен Каравелов“ в с. Бабинци и седем основни училища - съответно в селата: Рибарица, Черни Вит, Галата, Български извор, Глогово, Градежница, Голям извор.

За учебната 2022/2023 г. професионално обучение за младежите над 15 годишна възраст се осъществява в:

НПГГСД „Сава Младенов“, специалности:

- „Горско и ловно стопанство“ с разширено изучаване на английски език;
- „Горско стопанство и дърводобив“ - дуална система на обучение;
- „Механизация на горското стопанство“ с придобиване на свидетелство за управление на МПС - кат. В и кат. Ткт.;
- „Мебелно производство“ - дуална система на обучение с факултативно изучаване на дърворезба.

ПГ по СЕУ – гр. Тетевен, специалности:

- професия „Строител“, специалност „Вътрешни облицовки и настилки“;
- професия „Сътрудник в малък и среден бизнес“, специалност „Малък и среден бизнес“;
- професия „Техник по транспортна техника“, специалност „Автотранспортна техника“;
- професия „Моделierer - технолог на облекло, специалност: „Конструиране, моделиране и технология на облекло от текстил“, дуална система на обучение.

СУ „Георги Бенковски“, специалности:

- профил „Софтуерни и хардуерни науки“ с интензивно изучаване на английски език;
- професия „Хотелиер“ - специалност „Организация на хотелиерството“;
- професия „Финансист“, специалност „Застрахователно и осигурително дело“
- професия „Икономист-информатик“ специалност „Икономическа информатика“ с разширено изучаване на английски език.

Други центрове за образование – Център за подкрепа за личностно развитие – Тетевен. В ЦПЛР – Тетевен се обучават безплатно 121 деца, ученици от 5 до 18 годишна възраст в 10 групи в направления: „Наука“, „Изкуство“ и „Спорт“.

Други възможности за обучение на младите хора от общината са школи по изкуства, спортни клубове, както и програми за младежки обучения към Дирекция „Бюро по труда“ – Тетевен.

Училищата работят по национални програми и проекти:

- НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“;
- НП „На училище без отсъствия“, мярка „Без свободен час“ към МОН;
- НП „Оптимизация на училищната мрежа“, модул „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата“ към МОН;
- НП „Иновации в действие“, модул „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ към МОН;
- НП „ИКТ“ към МОН - за въвеждане на електронен дневник и за интернет свързаност;
- НП „Занимания по интереси“;
- НП „Отново заедно“;
- НП „Без свободен час“;
- НП „Изграждане на училищна STEM среда“;
- НП „Мотивирани учители“;
- НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“;
- НП „Стъпки заедно“;
- НП „ИКТ“ в системата на предучилищното и училищното образование;
- НП „Развитие на педагогическите специалисти“;
- Проект „Подкрепа за успех“ по ОП „НОИР“;
- Проект „Образование за утрешния ден“ по ОП „НОИР“;
- Проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ по ОП „НОИР“;
- Проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“ по ОП „НОИР“;
- Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- Проект „Ученически практики – 2“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“
- Проект за развитие на физическото възпитание и спорт.

❖ **Община Троян**

Броят на училищата на територията на община Троян е 11, като от тях 7 са общински и 2 държавни. Общинските училища, според етапа или степента на образование, са 2 начални, 4 основни и 3 средни, а държавните училища са 2: НУПИ „Проф. Венко Колев“ - Троян, което според съдържанието на подготовката е специализирано училище по изкуствата с национален статут от 2017 г. и ПГМЕТ „Акад. Ангел Балевски“ – Троян – професионална гимназия според съдържанието на подготовката. От училищата на територията на град Троян са разположени 7, а в селата съществуват 3 основни и едно средно училище.

Детските градини за община Троян са 7 с изнесени групи в с. Врабево, с. Дебнево, с. Черни Осъм, с. Борима и с. Голяма Желязна. Детска градина „Звънче“ в с. Калейца предлага услугата „Нощуваща група“ за 16 деца от с. Горно Трапе. Поддържаната мрежа от детски градини осигурява възможност за участие на младите родители в пазара на труда. Разнообразни възможности осигуряват училищата с гимназиален етап за придобиване на степен на образование и професионална квалификация в различните професионални направления. Трета степен на професионална квалификация предлагат СУ „Васил Левски“ – Троян (“Организация на хотелиерството), СУ „Васил Левски“-с. Черни Осъм (по защитената професия „Планински водач“), СУ „Св. Климент Охридски“(„Икономическа информатика“), НУПИ Проф. Венко Колев (Художествена керамика“ и „Рекламна графика“) и ПГМЕТ „Акад. А. Балевски“ („Автотранспортна техника“, „Машини и системи с ЦПУ“ и Мебелно производство“, „Социална работа с деца и семейства в риск“);

Качеството на предлаганото средно образование е тревожно ниско и в национален план. Задържането на ученици чрез атрактивни специалности и професии, които предполагат реализация на местно ниво е предизвикателство, чието решение ще бъде търсено не само чрез настоящия документ, но и чрез последващи документи в сферата на образованието.

Популяризиран са възможностите за получаване на стипендии за медици при провеждането на 4 последователни срещи в средните училища на град Троян като част от кампанията на Бюро по труда и община Троян „Училище и бизнес - ръка за ръка“.

❖ **Община Угърчин**

Училищната мрежа на територията на община Угърчин се състои от 3 общински учебни заведения, от които само едно средно учебно заведение, както следва:

- СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Угърчин – 374 ученици.

Дейности през учебната 2023/2024 година на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“:

- Профили на паралелки след 7-ми клас предвидени за учебната 2024/2025 – две паралелки със специалност „Производство на кулинарни изделия и напитки“ и „Производство на хляб, хлебни и сладкарски изделия“.

- Клубове по интереси за извънкласна дейност – 8 клуба по интереси.

- Проекти, по които е работи училището, за учебната 2023-2024 година – „Равен достъп до училищното образование в условията на кризи“, „Училищна STEM сред“, „Успех за теб“.

- Национални програми: „ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“.

- През 2023/2024 година училището е подобрило материално-техническата база: нова професионална готварска печка, електрическа печка, хладилник с фризер, зеленчукова резачка и планира да подмени парната инсталация.

- Предвид предизвикателствата на времето и технологиите, училището в град Угърчин се справя успешно с дистанционното обучение. Положени са усилия да бъдат осигурени компютри/таблети на деца в неравностойно положение.

Въпреки общата негативна картина, за младежи преминаването към онлайн образование добавя гъвкавост към преподаването и ученето. Дистанционното обучение осигурява повече време и увеличава наличните ресурси за самообучение. Те приветстваха увеличените възможности за присъединяване към онлайн образователни програми и програми за изграждане на умения от цял свят, което не би било възможно преди COVID-19, поради високите разходи за обучение.

3. Заетост

❖ *Община Априлци*

Включването на младите хора в пазара на труда е ограничено поради факта, че завършилите образованието си млади хора, нямат практически и трудов опит по придобитата специалност и поради обстоятелството, че липсват или са малко на брой работодатели, които да инвестират в обучение и квалификация на младите работници и служители. Младите хора се демотивират и от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Възможностите за професионална и личностна реализация на територията на общината са ограничени. За по-висококвалифицираните възможностите за работа са в сферата на образованието и администрацията. Голяма част от младите хора са принудени да започват работа в много случаи не по завършената специалност и не в населеното място, в което живеят, а в близките по-големи градове. Броят на напусналите общината нараства. В резултат от повсеместно променената макроикономическа ситуация, младите хора се оказват в неблагоприятна ситуация по отношение на заетостта.

Политика на Дирекция Бюро по труда - Троян е по различни програми да провежда курсове за придобиване на професионална квалификация и преквалификация. След като младежите преминат курс и положат държавен изпит, получават и документ за придобита професионална квалификация. Това им дава възможност да започнат нова работа, включването им обаче в пазара на труда е ограничено.

Доходите на преобладаващата част от работещите младежи от община Априлци са под средните за страната в съответната икономическа дейност. По-голяма част от младежите определят жизнения си стандарт като незадоволителен. Причината за това е в липсата на работни места или ниското заплащане на заеманите от тях работни позиции. Доходите им стигат само за задоволяване на основните им житейски нужди. Трудовата мобилност на младите хора в общината е добра. Има добри транспортни връзки до околните големи градове и до селата в общината. Значителен брой млади хора пътуват ежедневно до работните си места в гр. Троян и др. В община Априлци младите хора от града са по-добре запознати с трудовите си права и задължения, за разлика от хората в селата.

❖ *Община Летница*

Важно за младите хора е създаването и запазването на добри условия за реализация в трудовата и социалната сфера. Поради несъответствието на квалификацията на безработните лица с изискванията на работодателите се задълбочава дисбалансът между търсенето и предлагането на работна ръка. В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда. Както на местно, така и на национално ниво все още не е достатъчно наложена практиката работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители.

През 2024 г. Агенция по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч предоставя възможност за наемане на работа на безработни младежи в изпълнение на проект „Младежка заетост +“, които се реализира по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, Приоритет 3: „Насърчаване на младежката заетост“. Основната цел на Проекта е да се повиши конкурентоспособността на младежите на възраст от 16 до 29 години включително чрез осигуряване на възможност за стажуване, обучение по време на работа, осигуряване на заетост или включване в обучение за придобиване на „меки“ умения при работодател, което ще улесни преходът от образование към заетост и едновременно с това ще доведе до натрупване на ценен професионален опит у тях, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели.

На неактивните и безработни лица се осигурява подкрепа чрез:

- Стажуване при работодател, за период от 6 до 9 месеца (съгласно изискванията на договора с условия за стажуване по чл. 233а, чл. 233б и чл. 233в от Кодекса на труда);
- Обучение по време на работа, с времетраене не повече от 6 месеца (обучението е по реда на чл. 230, чл. 231, чл. 232 и чл. 233 от Кодекса на труда);
- Наемане на лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., за период до 9 месеца;
- Предоставяне на стимули за работодателите, в случаите на сключване на безсрочен трудов договор със стажувал/стажуващ младеж за заемане на длъжност, съответстваща на квалификацията на стажанта за същото или по-благоприятно възнаграждение;
- Осигуряване на средства за обществен транспорт от и до работното място на младежите за първият месец от стажа/обучението по време на работа/субсидирания период на заетост.
- Обучения за придобиване на преносими и „меки“ умения чрез ключови компетенции 5 „Личностна и социална компетентност и умения за учене“ и 7 „Инициативност и предприемачество“.

Продължителността на проекта е до 2027 г.

Дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч предоставя достъп до специализирана информация, консултации, обучителни курсове и услуги в помощ на младите хора за територията на област Ловеч. Служителите осъществяват контакт с представители на професионалните гимназии на територията на област Ловеч, с цел проследяване реализацията на завършващите млади хора на пазара на труда.

Вече повече от 10 години Община Летница в сътрудничество с Агенция по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч реализира всяка година програми за временна заетост, по които се назначават безработни лица, продължително безработни лица /над 1 година/, лица с увреждания и определена степен на намалена работоспособност, лица от рискови групи и в неравностойно положение, безработни младежи до 29 годишна възраст.

Проблем с намирането на работа се отчита при младите хора, които попадат в групата на тези, които не работят и не участват в образование или обучение, и при младежите в неравностойно положение. Интересът за професионална реализация на младежите с висше образование е насочен предимно към по-големите градове и по-конкретно към фирми с международна и межкултурна работна среда. Основен стимул за устойчива заетост е конкурентното заплащане труда на младите хора, но и предлагането на работа, която е интересна и предизвикателна, предоставяща поле за развитие на личностни умения и творческото мислене.

По отношение на икономическата активност може да се твърди, че предприемаческата култура и инициативност на младите хора са в начален етап. Ниската активност в областта на предприемачеството сред младите хора се дължи преди всичко на липса на достатъчно умения, опит и ресурси за стартиране на собствен бизнес.

❖ *Община Ловеч*

В България има несъразмерно висока младежка безработица в сравнение с тази в европейските страни. Една от причините за това е ръстът на пенсионната възраст и ниската продължителност на живота в България спрямо средните стойности на европейските страни. Позицията на младите хора на пазара на труда е специфична. След завършване на своето образование те се включват на пазара на труда, като в повечето случаи нямат трудов опит по придобитата специалност. В редица случаи работодателите отказват да ги наемат на работа, защото им липсва трудов стаж и съответните професионални компетенции и трудови навици. Същевременно те са усвоили най-новото в областта на придобитата от тях професия, но не могат да го приложат.

Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият, е намирането на подходящо работно място. Обществото следва да предлага възможности за реализация на

пазара на труда на младите хора, за предотвратяване на продължителната безработица и социално изключване.

Причините за младежка безработица могат да се обединят в няколко аспекта:

- дисбаланс между реалното търсене на пазара на труда и младежите с определено професионално направление;
- занижено равнище на професионална квалификация, дължащо се на слаба практическа подготовка и ниска информированост;
- слабо търсена или неточна професионална ориентация;
- липсата на трудов опит, който е основен фактор за всеки работодател при подбор на кадри;
- демотивация от предлаганото заплащане при несъобразяване или пренебрегване на дадената квалификация;
- малко на брой работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители;

Националната политика на заетостта предлага специални мерки за заетост на младежите, включващи: информация и услуги за професионално ориентиране и обучение; квалификация и преквалификация; помощ при започване на работа чрез субсидирани схеми на заетост. За противодействие на младежката безработица, община Ловеч осигурява работни места по Национална програма „Старт в кариерата“ и Регионалната програма за заетост. Чрез тях се цели осигуряване на субсидирана заетост и социална интеграция на безработните лица. Включват се в обученията за повишаване уменията и квалификацията, а в други случаи за ограмотяване и придобиване на професионална квалификация.

Трудова заетост на младежите в община Ловеч

Трудова заетост на младежите в община Ловеч	
Трудова заетост на младежите в община Ловеч	53,06 % (52 души) от тази група са мъже 45,92 % (45 души) са без специалност и професия 59,18 (58 души) са със средно образование 7,14 % (7 души) са продължително безработните младежи до 29 г.
Трудова заетост на младежите в община Ловеч	52,10 % (62 души) от тази група са жени – увеличение с – 50,45 % (60 души) са без специалност и професия 54,62 % (65 души) са със средно образование 4,20 % (5 души) са продължително безработните младежи до 29 години

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – град Ловеч 2022 и 2023 г.

Реализацията на политиката за насърчаване на заетостта на младежите обхваща форми, регламентирани в Закона за насърчаване на заетостта, които се реализират предимно от „Бюро по труда“ – Ловеч, както следва:

- Посреднически услуги;
- Програми и мерки за заетост на младежи;
- Преход от пасивни към активни мерки;
- Обучение през целия живот;
- Обучение и придобиване на професионална квалификация и преквалификация.

Активната политика се финансира ежегодно със средства от държавния бюджет и се осъществява в съответствие с параметрите на утвърдения Национален план за действие по заетостта за съответната година.

Заетост на младежи	
2022 г.	2-ма безработни младежи до 29 г. са сключили договори – по чл.36, ал.1 от ЗНЗ
2023 г.	Няма сключени договори на безработни младежи до 29 г.– по чл. 36, ал.1 от ЗНЗ

По програмата „Старт в кариерата“ през 2022 г. са сключени 6 договори и 11 безработни младежи са започнали работа. По същата програма през първите 6 месеца на 2023 г. са сключени 7 договора с работодатели. В заетост са включени 6 безработни младежи с регистрация в Бюрото по труда от град Ловеч. Тенденцията на младежката безработица в община Ловеч през последните две години е с тенденция за плавно увеличаване, което е характерно и за страната.

Безработни младежи до 29 години в община Ловеч за 2023 г. - 119 души, или 10,86 % от общия брой регистрирани безработни в Дирекция „Бюро по труда“ към 31.05.2023 г. От тях:

- 53,06 % (52 души) от тази група са мъже
- 45,92 % (45 души) са без специалност и професия
- 59,18 (58 души) са със средно образование
- 7,14 % (7 души) са продължително безработните младежи до 29 г.

Достъпът до пазара на труда се осъществява чрез Дирекция „Бюро по труда“ и посредничеството на Община Ловеч. Организирант се съвместни инициативи с цел по-пълнен обхват на безработните лица, подпомагане на младите хора за тяхната професионална реализация.

Програми и проекти по заетост : Програма „Старт в кариерата“ - сключени са 7 договора по програмата. В заетост са включени 11 безработни младежи.

❖ **Община Луковит**

От изключителна важност за задържане на младите хора е създаването и запазването на добри условия за реализация в трудовата и социалната сфера. Поради несъответствието на квалификацията на безработните лица с изискванията на работодателите се наблюдава дисбаланс между търсенето и предлагането на работна ръка. В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда.

Започнали работа във възрастова група 15-29 години на първичен пазар за 2023 г. – 73 лица. Започнали работа във възрастова група 15-29 години по насърчителни мерки за заетост за 2023 г. – 1 лице, включено в чл.49, ал.1 от ЗНЗ „Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали микропредприятие“. Започнали работа във възрастова група 15-29 години по програми за заетост 2023 г. – 0 лица. Започнали работа във възрастова група 15-29 години по европейски програми и проекти 2023 г. – 1 лице, включено в схемата „Младежка заетост“. Равнище на безработица във възрастова група 15-29 година 31.12.2023 г. за община Луковит е 1.67% възраст. Равнище на дългосрочна безработица във възрастова група 15-29 години за община Луковит за 2023 г. – 0.40%.

Равнище на безработица по населени места във възрастова група 15-29 години за община Луковит:

Населено място	2023 г.
Луковит	1.98%

Процентното съотношение за 2023 г. е изчислено на база ИАН – 4249 лица.

❖ *Община Тетевен*

Към месец декември 2023 г. регистрираните безработни в Дирекция „Бюро по труда“ Тетевен са 1296 души. Безработните младежи в община Тетевен към м. декември 2023 г. наброяват 156 души, или 12,0 % спрямо общия брой регистрирани безработни лица в Дирекция „Бюро по труда“ . От тях:

- 80 или 51,3% от безработните младежи са жени;
- 76 или 48,7% от безработните младежи са мъже.

По образователна степен регистрираните безработни младежки, са както следва:

- 78,8 % са без специалност и професия;
- 45,5 % са с основно и по-ниско образование.

Достъпът до пазара на труда се осъществява чрез Дирекция „Бюро по труда“ и посредничеството на община Тетевен. В работата с продължително безработните лица се срещат трудности, свързани с ниското образование, ниската квалификация и ниската мотивация за започване на работа. В сравнение с данните от 2022 г. се забелязва спад на младежите без квалификация и професия, а най-голям дял наброяват младежите със средно образование в структурата на безработните. Тези групи са основен компонент на дълготрайно безработните лица, регистрирани в Бюрото по труда в гр. Тетевен. Те са слабо конкурентни на пазара на труда и затова са основни участници в програмите за заетост на пазара на труда. Те не отговарят на изискванията на работодателите и това предопределя продължителния престой без работа.

Организиран се съвместни инициативи с цел по-пълнен обхват на безработните лица, подпомагане на младите хора за тяхната професионална реализация. Разкритите работни места за младежи до 29 г. са основно по проекти „Заетост за теб“ и програма „Старт на кариерата“.

❖ *Община Троян*

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ равнището на безработица за община Троян е 4,9 %, по – ниско с 0,6 % спрямо общото равнище на безработица за България. От трайно безработните лица само 4 % са младежи до 29 г. В последните месеци на 2023 г. регистрираните безработни младежи са 72 души, от които 54 % са жени. 42 % са без специалност и професия, а 13 % са с основно или по-ниско образование. По Оперативна програма Развитие на човешките ресурси, Схема „Младежка заетост“ е наето 1 лице. По програма „Старт в кариерата“ е наето 1 лице и по проект „Нова възможност за младежка заетост“ също е наето 1 лице.

Съгласно проучване, реализирано в началото на 2023 г. от “Ем ЕЛ Консулт“ ООД сред жителите на община Троян, основна причина за емиграция на младежите са ограничените възможности за професионална реализация и по-ниското заплащане на труда.

Чрез инициативата „IT заслон в Балкана“ е промотирана алтернативна работна среда като участниците през 2023 г. са 9, с 5 по - малко спрямо 2022 г. Набелязани са мерки за засилване на информационната кампания за предлаганата услуга.

❖ *Община Угърчин*

Динамиката на младежката безработица в България следва общите европейски тенденции. В същото време икономическата активност на младите българи е традиционно по-ниска, а включването им на пазара на труда – по-трудно, заради редица фактори на местната среда. Характеристиките на младежката безработица в България показват наличието на структурни дисбаланси на пазара на труда. Това предполага поставяне на акцент върху дългосрочните политики за подобряване на конкурентоспособността на младите кадри на пазара на труда – такива са например повишаване на гъвкавостта на регулациите и реформи в образователната система. Формирането на политики за справяне с младежката безработица следва да бъде концентрирано на секторно и регионално ниво, включително и чрез въвеждането на дуална образователна система, включваща значителен практически елемент. Необходими са методи за повишаване конкурентоспособността на младежите, чрез осигуряване на възможност за стажуване или обучение по време на работа, което да

улесни прехода от образование към заетост и едновременно с това да доведе до натрупване на ценен професионален опит.

Прогнозите за икономиката и пазара на труда извеждат на преден план вероятност за високорискова среда за заетост при младежите. Младежта обикновено е по-уязвима към икономическата криза. Пандемията изостри съществуващите предизвикателства на пазара на труда в региона. Младите хора са сред най-засегнатите, тъй като повечето от тях заемат работни позиции в сектори, които са най-силно засегнати от мерките за затваряне, а и защото те обикновено са първите съкратени от работодателите.

Неограничени възможности за намаляване на неравенствата в заплащането на труда, включително и в непрекъснато променящите се икономически условия, при което се появяват нови професии и необходимост от нови умения, има образованието и стимулирането на ученето през целия живот.

Активирането на младежите и повишаването на тяхната заетост е сред основните приоритети на националната политика по заетостта.

Националната политика на заетостта предлага специални мерки за заетост на младежите, включващи информация и услуги за професионално ориентиране и обучение, квалификация и преквалификация, помощ при започване на работа.

Трудов посредник към угърчинския филиал на Дирекция „Бюро по труда“ – Луковит, оказва методическа подкрепа, професионално консултиране и насочване към свободни работни места на регистрирани младежи. Осъществяват се и информационни кампании, във връзка с възможностите за кандидатстване по различни европейски и национални програми за младежка заетост и предприемачество.

- Устроените лица до 29-годишна възраст на първичен пазар през 2024 година – 44 младежи
- 1 младеж е включен в заетост с НП „Заетост и обучение на продължително безработни лица Компонент 2“ за срок от 2 месеца, както и 2 лица по Проект „Нова възможност за младежка заетост“ .
- Обявените свободни работни места на първичен пазар в община Угърчин през 2023 година са 93.

В работата с продължително безработните лица се срещат трудности, свързани с ниското образование, ниската квалификация и ниската мотивация за започване на работа. Лицата без образование, без специалност, са с най-голям дял в структурата на безработните. Тези групи са основен компонент на дълготрайно безработните лица, регистрирани в „Бюро по труда“ – град Угърчин. Те са слабо конкурентни на пазара на труда и затова са основни участници в програмите за заетост. Те не отговарят на изискванията на работодателите и това предопределя продължителния престой без работа. Голяма част от регистрираните безработни лица от посочената група се регистрират за ползване услугите на други институции – Дирекция „Социално подпомагане“, Национален осигурителен институт, болници и пр. Много младежи от ромски произход се регистрират във филиала, за да получават социални добавки.

Програма/Звено към Общинска администрация	Брой наети лица до 29 г.
Общинска администрация	1 лице
Социална услуга „Асистентска подкрепа“	5 лица през 2023 г. и още 2 към 01.01.2024 г.
Проект „Нова възможност за младежка заетост“	2 лица

4. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

❖ Община Априлци

Информационни услуги за младежи се предоставят от Бюро по труда, читалища и библиотеки намиращи се на територията на община Априлци. Поради наличието на общодостъпен интернет и поради социалната насоченост на Годишната програма за развитие на читалищната дейност, включваща работа с младежи, качеството на достъпа до информация за младежки програми и специализирани консултации се подобрява.

НЧ „Петър Берон - 1927 г.” разполага с компютърна техника и достъп до интернет. В бъдещата си дейност читалището залага на информационните технологии, електронната библиотека; организира множество културни мероприятия. Съставите вземат участия в регионални, местни и традиционни мероприятия.

Информационното осигуряване на Община Априлци се осъществява чрез официалния сайт на общината, Facebook страницата на общината и Facebook страниците на читалищата.

❖ Община Летница

Ежегодно Областен информационен център – Ловеч провежда информационни кампании относно възможностите за кандидатстване за финансиране на проекти.

През 2019 г. в изпълнение на Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства в рамките на механизма за свързване на Европа: WIFI4EU, AGREEMENT No. INEA/CEF/WiFi4EU/2-2019/001706-002209, община Летница изгражда изцяло нова публична безжична (WI-FI) мрежа, със зони за безплатен достъп. С високоскоростен безжичен достъп до глобалната мрежа вече са външни и вътрешни точки в района на общината, както следва:

- Младежки център град Летница;
- Детска площадка, волейболно и тенис игрище, и прилежащите пространства в центъра на град Летница;
- Централен площад пред кметство село Крушуна;
- Пенсионерски клуб село Крушуна и прилежащите пространства;
- Парк „Маарата“.

Зоните са определени така, че да предоставят услугата на места посещавани от максимален брой хора

❖ Община Ловеч

Достъпът до информация и услуги за младите хора и всички младежки политики и инициативи в общината се осъществява чрез няколко източника:

- Официален сайт на община Ловеч и страница във Фейсбук;
- Център за информация и услуги на гражданите в Общинска администрация;
- Общинска библиотека, оборудвана с компютърни конфигурации, мултимедия, принтери и др.;
- Медийни сайтове;
- Читалища;
- Дирекция „Бюро по труда“;
- Дирекция „Социално подпомагане“.

Форми и структури за изявяване на гражданската активност:

1. Участие в художествени и танцови клубове и състави;
2. Участие в спортни и туристически клубове и сдружения;
3. Участие в НПО и неформални групи, работещи с млади хора - „Екомисия-21 век“;
4. Участие в доброволчески звена, БЧК и др.

❖ **Община Луковит**

Въпреки широката ангажираност на ЕС с развитието на селските райони, са налице все още разлики между живеещите в градска и селска среда – от една страна между условията в град Луковит и селата, от друга – между условията в град Луковит и по-големите градове в страната, условия, които да дадат възможности на младите хора да реализират своя потенциал. В същото време работодателите в областта на селското стопанство се оплакват от липсата на интерес от страна на младите хора към реализация в тази сфера, дори от страна на завършващите Професионална гимназия по селско стопанство.

Читалищата в малките населени места на територията на общината са единственото пространство за социално общуване на младите хора.

Младите хора изпитват трудности да проверят точността и надеждността на информацията. Те трябва да бъдат по-адекватно подготвени, за да разбират медийното пространство и да участват в конструктивен диалог.

❖ **Община Тетевен**

Достъпът до информация и услуги за младите хора и всички младежки политики и инициативи в общината се осъществява чрез няколко източника:

- Официален сайт на община Тетевен и страница във Фейсбук;
- Регионална младежка мрежа със страница във Фейсбук;
- Център за информация и услуги на гражданите в Общинска администрация;
- Младежки медиатор по НП „Активиране на неактивни лица“, който има за цел да информира, мотивира и активира младежи, които не учат, не работят и не са регистрирани в БТ;
- Туристически информационен център със страница във Фейсбук;
- Общинска библиотека, оборудвана с компютърни конфигурации, мултимедия, принтери и др.;
- Медийни сайтове;
- Читалища;
- Дирекция „Бюро по труда“;
- Дирекция „Социално подпомагане“.

❖ **Община Троян**

За осигуряване на подходящи условия за качествено образование и обучение чрез подобрена образователна среда в нормативните документи за развитие на образованието е включена оперативна цел „Изграждане на СТЕМ кабинети във всички училища“. През 2023 г. са подадени 2 проектни предложения за СТЕМ центрове на СУ „Св. Климент Охридски“ на стойност 363518 лв. и НУПИ „Проф. Венко Колев“ на стойност 180 000 лв. като тяхното изграждане предстои през 2024 г.

За валидиране на компетентности за степен на образование са осигурени средства за училищата в размер на 11880 лв. за 12 души, които се обучават на самостоятелна форма, поради навършени 16 год., като броят на обучаващите се спрямо миналата година се е увеличил с 1 обучаващ се.

❖ **Община Угърчин**

Един от приоритетите в младежката политика за община Угърчин е подобряване на достъпа до информационни услуги, които подпомагат личностното и обществено развитие на младежите, в съответствие с потребностите и интересите им и повишаване на тяхното качество. Днес информационните технологии дават значителни предимства на всички, които ги ползват. Източниците за масова информация, особено електронни дават широк потоп от разнообразна информация и са даденост за младите хора.

Повечето от заложените дейности в областните и национални планови документи, свързани с провеждане на информационни кампании, спортни и културни мероприятия,

насочени към младите хора, се изпълняват на общинско ниво. Проблем в по-малките общини, каквато е община Угърчин, е слабата информираност на младите хора относно възможностите за национално и европейско финансиране на младежи и младежки организации, за стажове и ученически/студентски практики, както и възможностите за кариерно развитие.

Положителен аспект на наложените мерки и условия е разкриването на огромния потенциал на виртуалните платформи, даващи равен шанс на много повече млади хора да участват в тях. Онлайн платформите позволяват на много повече младежи да се включат в младежки консултации, диалог и колективни действия, независимо дали са от градски или селски райони, мъже или жени, в гимназии или университети, от бедни или богати семейства. Докладът на ООН, поставя акцент върху това, че младежите искат да участват в процеса на вземане на решения на обществено, национално и международно ниво чрез по-приобщаващи механизми за участие в структурите на властта, както онлайн, така и офлайн. В Общинска администрация – Угърчин действа център за информация и услуги на гражданите. Младите хора имат осигурен безплатен достъп до интернет и нови информационни технологии в общинските училища. Безплатен интернет достъп се предлага и в 90% от заведенията, хотелите и местата за настаняване, както и в централната пешеходна зона на територията на общината.

В читалищата, действащи на територията на община Угърчин, са разкрити библиотеки, разполагащи с огромно разнообразие от библиотечни единици.

Консултативният кабинет към МКБППМН, наред с превантивната си работа с деца и младежи в риск, провежда информационни кампании относно превенцията на отпадане от училище, насилието, СПИН и полово предавани болести, трафика на хора, употребата на наркотици и др.

5. Здравословен и природоопазващ начин на живот

❖ Община Априлци

Към 2024 г. системата на здравното обслужване на община Априлци включва: трима лични лекари и двама стоматолози.

Здравното обслужване на населението от общината се осъществява чрез предоставянето на извънболнична медицинска помощ. Аптечна мрежа обхваща 1 бр. аптеки в града. Затруднено е обслужването с лекарства на живеещите по селата. Най - близката болница се намира в гр. Троян.

Съгласно утвърден график в училищата се провеждат здравно-образователни беседи в часа на класа на различни теми. Повишаването на здравните знания до голяма степен се осъществява с помощта на информационни материали - брошури и листовки, в които в достъпна форма се обяснява съответния здравен проблем.

Община Априлци стопанисва като собственик следните спортни обекти: градски стадион, игрище за мини - футбол, спортна площадка в центъра на кв. Острец, велоалея.

Спортните съоръжения, с които разполага СУ „Васил Левски“ са: физкултурен салон, спортна площадка за волейбол и баскетбол.

За създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора е необходимо стимулиране развитието на младежки дейности извън читалищата на територията на общината и създаването на нови спортни клубове.

Използва се подходът „Връстници обучават връстници" с цел придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

❖ *Община Летница*

В СУ „Бачо Киро“ град Летница има изграден здравен кабинет и Младежки клуб на БЧК, които организират дейности в сферата на здравната просвета, социалната и хуманитарна помощ и др.

В Община Летница е назначен здравен медиатор, чиято дейност е насочена към информиране на уязвимите малцинствени общности и насочването им към съответните здравни и социални служби. Работата на здравния медиатор е свързана с преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места, преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите, оптимизиране провеждането на профилактични програми сред ромското население, здравно образование на ромите и активна социална работа.

По данни на Националния статистически институт през последните години най-висока е смъртността в градовете. Здравето на децата е все по влошено в резултат на лош въздух, рискова социална среда, засилена агресия в училище, домашно насилие сред малолетни и непълнолетни лица, употребата на наркотици и алкохол и др. Основен приоритет на Община Летница е създаването на здравословна и безопасна среда за подрастващите, чрез изграждане на подходящи места за отдих и спорт.

През 2020 г. завърши изграждането на игрище за минифутбол в град Летница чрез безвъзмездна финансова помощ по Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. по Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ № BG06RDNP001-7.007 – спорт, „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“. Ежегодно на игрището се организират спортни турнири по футбол.

За поддържане на физическа форма и здраве община Летница стопанисва фитнес зала снабдена със съвременно оборудване.

През 2024 г. е предвидено община Летница да започне изпълнение на проект „Стадион с обслужваща част – етапно строителство“ с бюджет 1 160 500,00 лв. Инвестиционното предложение предвижда изграждане на футболен стадион. Обектът представлява футболен стадион с размери 84,15м/55,66м. Проектът цели подобряване на физическия облик на град Летница, чрез реализиране на ефективни инвестиции с траен ефект за повишаване качеството на живот и подобряването на екологичната среда. Разработеното проектно предложение е насочено към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми. Проектът възприема интегрирания подход с цел допълване и надграждане на инвестициите за осигуряване на достъпна, екологосъобразна и естетически организирана спортна инфраструктура. Чрез реализацията на планираните взаимосвързани дейности, осигуряващи ефекта на синергията, ще се постигне трайно подобряване на достъпността, сигурността, екологичните условия и качеството на живот в град Летница.

Предвижда се новоизграденият стадион да се ползва за организиране на следните дейности: спортни занимания на гражданите и практикуване на физическа активност и спорт; провеждане на тренировъчна и състезателна дейност; организиране на спортни състезания, футболни турнири; за училищен спорт и за спорт на ученици извън учебния план; за спорт за всички и за спорт на хора с увреждания.

Основната цел на проекта е насочена към създаването на нови пространства за спорт и развлечения на открито, устойчив модел и условия за изграждане на социално-отговорно поведение, чрез насърчаване на здравословния начин на живот.

Общата цел е: Да се подобри качеството на живот в общината посредством изграждане на нова спортна инфраструктура, в частност да се погрижим за здравето, удобството и възможностите за спорт и отдих в общината, което да допринесе за задържане на населението и за привличане на повече туристи.

В началото на 2024 г. СУ „Бачо Киро“ подава проектно предложение за изграждане на обект „Спортна площадка с размери 40/20“ по Програма за изграждане и основен ремонт

на спортни площадки и физкултурни салони в държавни и общински училища към министерство на образованието и науката. Прогнозната стойност на проекта е 199 972,00 лв.

През 2024 г. община Летница предвижда със средства от общинския бюджет да се извърши ремонт на Младежки център в град Летница и на вътрешния двор на читалище в град Летница.

❖ *Община Ловеч*

Ниво на информираност и придобити умения и знания по здравословен начин на живот - в регистрираните здравни кабинети в детски градини и училища в гр. Ловеч медицинските специалисти работят съвместно с РЗИ-Ловеч за превенция на здравето и профилактика на болестите и оказват първа до лекарска медицинска помощ на децата и учениците. Ежегодно се изнасят лекции от здравни специалисти относно здравословния начин на живот и хранене. В превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохолни и наркотични вещества информационни кампании се провеждат от МКБППМН, обществени възпитатели и лектори, които включват раздаване на информационни листовки, брошури, прожекция на филми и изнасяне на беседи. Традиционни са доброволческите инициативи с включване на млади хора за поддържане на чиста природна среда, залесителни кампании за засаждане и отглеждане на общинска гора.

❖ *Община Луковит*

Тревожните тенденции на национално ниво се повтарят на местно ниво: здравното образование не формира достатъчно умения за справяне с житейски проблеми и води до промяна на поведението за здравословен начин на живот: нараства процентът на млади хора – от 15 до 29 г., употребяващи алкохол, цигари, наркотици и психотропни вещества. Явлението „деца раждат деца“ – средногодишно 50 – 60 раждания в общината са на майки под 18 г. Лекарите споделят, че майки на 18 г. вече имат по 2-3 деца. Отчита се необходимост от по-задълбочени знания в области като сексуално и репродуктивно здраве, предпазване от полово предавани болести, превенция на вредните поведенчески рискови фактори.

За преодоляване проблемите в маргинализираните общности, работят трима здравни медиатори в три населени места на територията на община Луковит.

Младите хора на територията на община Луковит активно участват в спортни мероприятия от масов, аматьорски и елитен, професионален характер. Основно участието на децата и младежите е в спортни прояви от държавните първенства на съответните федерации и БФС по линия на клубния спорт, а така също и в аспекта „спорт за всички“ /Ученически игри, както и участия в масови мероприятия от регионален, национален и международен характер/.

❖ *Община Тетевен*

В регистрираните здравни кабинети в детски градини и училища в гр. Тетевен медицинските специалисти работят съвместно с РЗИ за превенция на здравето и профилактика на болестите и оказват първа долекарска медицинска помощ на децата и учениците. Ежегодно се изнасят лекции от здравни специалисти относно здравословния начин на живот и хранене. В превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохолни и наркотични вещества информационни кампании се провеждат от МКБППМН, обществени възпитатели и лектори, които включват раздаване на информационни листовки, брошури, прожекция на филми и изнасяне на беседи. Традиционни са доброволческите инициативи с включване на млади хора за поддържане на чиста природна среда, залесителни кампании за засаждане и отглеждане на общинска гора.

❖ *Община Троян*

За насърчаване на здравословен начин на живот са проведени спортни инициативи като зимна алпиниада "Северен Джендем", Европейски ден на спорта, училищни и ученически

състезания с включени над 300 души над 15 години. Проведени са образователни дискусии за здравословен начин на живот и превенция на употребата на наркотици, тютюнопушене и болести, предавани по полов път. Консултирани са 350 ученици и техните семейства с училищните психолози. Проведен е фестивалът „Здравей, здраве“ с участието на над 20 души на възраст до 29 г. Осигурени са средства от Фонда за асистирана репродукция на 6 семейства.

❖ **Община Угърчин**

Провеждането на кампании и инициативи с цел развитие на знания, нагласи и умения за здравословен начин на живот, обмяната на опит, добри практики и превантивни мерки за ограничаване на негативните социални влияния, също са част от младежката политика на община Угърчин.

Изправени пред тенденция за засилване на злоупотребата на тютюн, алкохол и наркотици и разпространението на болестите предавани по полов път сред младите хора, местните и регионални власти, заедно с представители на младежки организации, доброволци, здравни работници и институции, работещи с млади хора, е необходимо да прилагат своевременни мерки за обучение и превенция в тази посока. Младите хора трябва да бъдат директно въввлечени в тяхното изпълнение, с цел безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

6. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение.

❖ **Община Ловеч**

На територията на общината към 2023 г. функционират следните социални звена:

1. Дневен Център за подкрепа на деца и/или младежи до 18 г. възраст с увреждания и техните семейства с капацитет 30 места за дневна грижа и 60 места за консултативни услуги;
2. Дневен център за деца и младежи с увреждания с капацитет 46 места – обслужва деца и/или младежи до 18 г. възраст с различни по вид и степен увреждания.
3. Дневен център за пълнолетни лица с психични разстройства с капацитет 40 места – обслужва лица над 18 г. възраст.
4. Център за обществена подкрепа - с капацитет 100 потребители и до 4 за кризисно настаняване;
5. ЦНСТПЛУИ „Вяра“ – Ловеч с капацитет 14 потребители;
6. Преходно жилище за деца от 15 до 18 годишна възраст с капацитет 8 места;
7. Наблюдавано жилище с капацитет 6 места за възраст от 18 до 21 годишна възраст;
8. ЦСРИ - с капацитет 25 потребители;
9. Два центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с капацитет по 14 места;
10. Два центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания с капацитети съответно с 10 места и 12 места;
11. Наблюдавано жилище с 4 места;
12. Четири защитени жилища за лица над 18 годишна възраст с по 8 места.

В община Ловеч се предоставя и социалната услуга „Приемна грижа“.

❖ **Община Луковит**

Реализацията на различни проекти, свързани с образователна интеграция показва, че публичната комуникация по проблема с отпадането и задържането на ученици и предприемането в тази област мерки не е достатъчно добра и ефективна. Популярни са мерките за превенция с материален характер: безплатни учебници, закуски, еднократна помощ за първокласник и осмокласник, но не и нематериалните /подготвителна група, лятно училище, целодневна форма на обучение/. Самото малцинство в голямата си част не

желае образователната интеграция, предпочита сегрегираното училище, а сред мнозинството пък се формират предразсъдъци, които са отрицателни спрямо процеса на интеграция. Процесите от училище се предават и задълбочават сред младежите, още повече, че вече липсва учител, който да направлява интеграцията на уязвимите групи.

❖ **Община Тетевен**

На територията на общината към месец декември 2023 г. функционират следните социални звена:

1. Дневен Център за деца и младежи с увреждания, който предлага три вида социални услуги;
  - Дневен център за деца и младежи с увреждания с капацитет 36 места – обслужва деца и/или младежи от 3 г. до 18 г. възраст с различни по вид и степен увреждания;
  - Дневен център за пълнолетни лица с увреждания с капацитет 12 места – обслужва лица над 18 г. възраст с различни по вид и степен увреждания;
  - Седмична грижа за деца и младежи с увреждания с капацитет 8 места – обслужва деца и/или младежи от 3 г. до 18 г. възраст;
2. Център за обществена подкрепа - с капацитет 60 потребители от 0 до 18 години;
3. Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост /ЦНСТПЛУИ/ – с. Гложене – с капацитет 12 места – обслужвани лица над 18 г. възраст с различни по вид и степен увреждания.

В община Тетевен се предоставя и социалната услуга „Приемна грижа“, както и услугата „Общностен център за деца и семейства“.

❖ **Община Троян**

Ежегодно се осигуряват средства за абитуриенти в неравностойно социално положение, като за 2023 г. са осигурени 7650 лв. за 17 ученици, с 2 повече спрямо 2022 г., като средствата, обвързани с минималната работна заплата за страната са завишени от 400 на 450 лв. Осигурено е и еднократно подпомагане за 1 младеж – зрелостник с родител военно инвалид.

За хора с увреждания социални услуги за младите хора в неравностойно положение е осигурена специализирана помощ от Център за обществена подкрепа, Дневният център за деца и младежи с увреждания и техните семейства, Защитено жилище за лица с физически увреждания и център за временно настаняване, с. Дълбок дол. На територията на община Троян са осигурени услуги като Асистентска подкрепа, Приемна грижа и Топъл обяд, от които се ползват предимно възрастни хора, но при възникнала необходимост могат да бъдат включени и младежи.

Община Троян провежда адекватна на потребностите на местното население социална политика. Очертава се тенденция към необходимост от повече публичност за предлаганите услуги.

❖ **Община Угърчин**

Хората със здравословни проблеми, увреждания и специални образователни потребности представляват специфична целева група, тъй като при тях действат различен тип ограничения. Необходимо е да бъдат предвидени конкретни мерки, съобразени с физическото им състояние, включително изграждане на достъпна физическа среда и по-добра подготовка на ресурсните учители. Ежегодно в Угърчин се провеждат различни спортни състезания и инициативи за популяризиране на масовия спорт, а училищата се включват в ученическите и спортни игри. На територията на общината развива дейност 1 спортен клуб.

Община Угърчин разполага с модернизирана спортна инфраструктура, достъпна, както за спортния клуб, развиващ дейност на територията на общината, така и за всички граждани, гости на града, включително и хора с увреждания. На територията на община Угърчин функционират 3 фитнес центъра (в гр. Угърчин, с. Лесидрен и с. Кирчево), като се очаква подновяване на оборудването в два от тях през февруари 2024 година, също така

функционират 3 броя игрища, разположени съответно, както фитнес центрoвете. На територията на община Угърчин са разположени две спортни зали в гр. Угърчин и в с. Кирчево.

7. Младежко доброволчество

❖ Община Априлци

Разнообразните инициативи на доброволчески начала и с благотворителни цели на училищата, читалищата и младежкия БЧК са част от неформалното младежко доброволчество в общината.

Ежегодно се провеждат кампании за набиране на средства за подпомагане лечението на нуждаещи се. Организирант се благотворителни концерти, базари и изложби във връзка с отбелязване на празници и международни дни. Провеждане на младежки доброволчески инициативи за опазване и облагородяване на природата.

❖ Община Троян

През 2023 г. са реализирани 19 доброволчески инициативи от младежи за почистване на речното корито и околна среда, за организиране на спортни прояви и дарителски кампании. Спрямо 2022 г. доброволческите инициативи са нараснали с 4.

10 нови доброволци са се включили при организирането на Български фестивал на сливата, а през 2023 г. към младежката организация на БЧК са се включили нови 8 доброволци.

Доброволческата дейност на местно ниво се характеризира със спорадични прояви и нерегулярен характер, но обвързването ѝ с нормативен документ би я лишило от основната ѝ характеристика на нестандартност и алтруизъм. Затова и усилията на общинска администрация в настоящия план са в посока на подкрепа и популяризиране, отколкото на ограничаване с административни мерки.

8. Гражданска активност на младите хора

❖ Община Априлци

Във връзка със социалната реализация на младите хора има създадена добра организация по отношение на възможности за изява и организация на свободното време.

На територията на община Априлци функционират 5 /пет/ народни читалища:

- НЧ „Светлина – 1894 г.”
- НЧ „Бъдеще – 1894 г.”
- НЧ „Петър Берон – 1927 г.”
- НЧ „Просвета – 1927 г.”
- НЧ „Св. Св. Кирил и Методий – 1902 г.”

Всички читалища са съдебно регистрирани. Същите са регистрирани и в Министерство на културата.

• **НЧ „Светлина - 1894 г.” – гр. Априлци, кв. Ново село** -разполага с най - голямата библиотека в община Априлци - 15 000 книги. Ежегодно се обогатява библиотечният фонд. Читалището разполага с компютърна, копирна техника и интернет зала. То е оборудвано по проект „Глобални библиотеки - България” на фондация „Бил и Мелинда Гейтс”. Във фоайето на НЧ „Светлина - 1894 г.” функционира и постоянно действа Арт галерия, в която местни и други художници и занаятчии представят свои творби и изделия.

Към читалището развиват своя талант и умения деца и възрастни в девет художествени форми:

- ✓ Кръжок „Родолубие и краезнание”
- ✓ Детски духов оркестър
- ✓ Женски хор за народно пеене
- ✓ Квартет „Зорница”

- ✓ Клуб за народни хора „Светлина“
- ✓ Детска вокална група „Цветчета“
- ✓ Литературен клуб „Рицари на светлината“
- ✓ Курсове по овощарство и билкарство
- ✓ Консултации по български език и литература

• **НЧ „Бъдеще – 1894 г.”, кв. Острец** - Библиотечният фонд е 18 000 тома. През 2024 година читалището ще осигури безплатен достъп до информация, знание, комуникации и електронни услуги на всички желаещи. НЧ „Бъдеще - 1894 г.” работи по проекти, включително и на Министерство на културата за обогатяване на книжния фонд. Участва в регионални, местни и традиционни празници и мероприятия.

Традиционните дейности са:

- ✓ Фолклорна група „Българи“
- ✓ Вокална група „Острец“
- ✓ Театрален колектив
- ✓ Танцов състав „Русалии“
- ✓ Театрална група към ККП

Кръжочна дейност:

- ✓ Фото кръжок
- ✓ Кръжок „Опознай родината, за да я обикнеш“
- ✓ Кръжок „Керамика“
- ✓ Кръжок по изобразително изкуство

Изложби през 2024 г. :

- ✓ „Местни майстори на народни занаяти“.

• **НЧ „Петър Берон - 1927 г.” – гр. Априлци, кв. Зла река** - Библиотеката към читалище „Петър Берон” е с книжен фонд от 7973 бр. книги, има читалня и хранилище. Читалището през 2024 г. ще кандидатства по проекти на Министерство на културата за обогатяване и ремонт на МТБ и обогатяване на книжния фонд. НЧ „Петър Берон - 1927 г.” разполага с компютърна техника и достъп до интернет. В бъдещата си дейност читалището залага на информационните технологии, електронната библиотека; организира множество културни мероприятия. Съставите вземат участия в регионални, местни и традиционни мероприятия. Към НЧ „Петър Берон - 1927 г.” функционира:

- ✓ Фолклорна група за автентичен и изворен фолклор, стари градски песни
- ✓ Мъжка певческа формация
- ✓ Детски танцови състави: Първа група – за начинаещи и Втора група – за напреднали
- ✓ Театрален самодееен състав
- ✓ Група за художествено слово
- ✓ Комедиен клуб
- ✓ Детска театрална школа

• **НЧ „Просвета - 1927 г.”- гр. Априлци, кв. Видима** - Библиотеката на читалището разполага с книжен фонд - 6 984 броя книги. НЧ „Просвета - 1927 г.” участва в национални, регионални, местни и традиционни празници и мероприятия.

Към читалището функционира:

- ✓ Женска певческа група
- ✓ Клуб за български народни хора
- ✓ Танцов състав „ Балканджии – 2013“
- ✓ Ансамбъл „Видима“

• **НЧ „Св. Св. Кирил и Методий – 1902 г.” – Община Априлци, с. Велчево** - Към читалището функционира библиотека с книжен фонд – 6100 бр. книги.

Клубовете за народни хора, както и видовете кръжоци към читалищата - в града и в селата, са сформирани според проучените интереси и дават подготовка и мотивация на младите хора нужни им за участие и добро представяне в различни общински, регионални и национални конкурси и състезания и са средство за прекарване на свободното време.

Две от читалищата в общината са организатори на мащабни фолклорни фестивали: НЧ „Светлина – 1895 г.“ – Национален фолклорен фестивал „Искри от миналото“ и НЧ „Бъдеще – 1894 г.“ – Балкански събор на българската песен. Интересът към тези мероприятия е голям, защото дават възможност да се включват всички действащи певчески и танцови колективи на територията на общината. Мероприятията имат състезателен характер и дават възможност за изява на много млади хора.

❖ *Община Летница*

В условията на бързо развиващи се технологии младежите активно се организират в социалните мрежи за провеждане на различни мероприятия с хуманна и обществено значима насоченост. Диалогът с младите хора на общинско ниво по въпроси, които засягат организирането на тяхното ежедневие, все още не е развит на ниво европейски модели на представителство чрез създаване на местни младежки съвети.

Гражданската активност на младежите е свързана основно с участието им в дискусии в социалните мрежи по отношение на различни обществени проблеми. В общината се подпомага развиването на масовия спорт сред младежите, чрез дейността на спортни клубове, училищни отбори, центрове за подкрепа на личностното развитие. Насърчаването на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора, намаляване на броя отпадащи от училище и повишаване на завършилите средно образование, са сред основните задачи, стоящи пред ръководството на общината. Активното участие на младите хора е важен фактор за тяхната успешна реализация в обществения живот.

Основен проблем сред младежите в малките населени места е, че не намират достатъчна мотивация и причини, за да бъдат част от неправителствени организации. Те проявяват по-голям интерес към артистичните и спортните групи и клубове. На територията на община Летница средища на културна, образователна и социална дейност са:

- ✓ СУ „Бачо Киро“ град Летница;
- ✓ Народно читалище „Никола Й. Вапцаров 1873 г.“ град Летница;
- ✓ Народно читалище „Искра - Летница 1997г.“ град Летница;
- ✓ Народно читалище „Развитие 1872 г.“ село Горско Сливово;
- ✓ Народно читалище „Цветан П. Петров Велко 1905 г.“ село Крушуна;
- ✓ Читалище – „Христо Кърпачев-1921г.“ село Кърпачево;
- ✓ Младежки център град Летница.

Читалищата заемат съществено място в обществения и културен живот в общината. Посредством дейността на читалищата се работи за развитие и обогатяване на културния живот, за утвърждаване на националното самосъзнание и съхраняване на богатството на местната и етническата култура. Основната дейност, която се развива в читалищата на територията на община Летница е библиотечно-информационна. Като част от работата по програма „Глобални библиотеки - България“ читалищата в общината се стремят към ежегодно обновяване на библиотечния си фонд, с цел реализиране на достъп до многобройни и разнообразни сфери на познание и иновации. Читалищата в община Летница са средища за художествено-творческа дейност, изразяваща се в развитие на любителското и самодейно творчество. Читалищата участват активно и в културния календар на община Летница и развиват дейности свързани с честване на национални празници и годишнини, пресъздаване на български обичаи, почитане на бележити българи, организиране на изложби, открити уроци и празници. Към местните читалища функционират танцови състави, певчески групи, мажоретна група и др.

❖ *Община Тетевен*

Младите хора на територията на община Тетевен активно участват в спортни мероприятия от масов, аматьорски и елитен, професионален характер.

Основно участието на младежите от нашата община е в спортни прояви от държавните първенства на съответните федерации и БФС по линия на клубния спорта така също и в аспекта „спорт за всички“ /Ученически игри, както и участия в масови мероприятия от регионален, национален и международен характер/, заложен по Спортната програма на Община Тетевен.

1. Общински консултативен съвет по въпросите на младежта – Тетевен /ОКСВМ/ е неформална представителна младежка структура към община Тетевен, функционираща като консултативен орган към Кмета на общината ОКСВМ има приет Правилник за работа;
2. Участие в регионална младежка мрежа, създадена през октомври 2017 г. по инициатива на община Тетевен, в която членуват младежки организации от общините членове на РСО „Централна Стара планина“. Мрежата има и собствена фейсбук страница за презентиране на всички младежки проекти, инициативи и събития;
3. Участие в художествени и танцови клубове и състави;
4. Участие в спортни и туристически клубове и сдружения;
5. Участие в НПО и неформални групи, работещи с млади хора- „Идеен Тетевен“, Инициативна група „Шансове- Тетевен“ и др.;
6. Участие в доброволчески звена, БЧК и др.

❖ **Община Троян**

В началото на 2023 г. по проект на Сдружение „Обществен компас“ е проведено проучване под формата на преки интервюта и анкети със следните изводи: гражданският сектор като цяло няма опит в съвместна работа с местните власти при формулирането и мониторинга на политики, включително и на такива, свързани със задържането на младежите в общината. Отделни граждани на самодееен, неорганизиран принцип се включват в изпълнението на инициативи, които не са свързани с конкретни политики. Основна причина за това е преобладаващото убеждение, че всичко свързано с темата „политика“ се асоциира с функциите на държавните и местните органи на управление и гражданите не виждат там своето място. Липсва разбиране, информираност и компетентност относно различията между понятието „политика като сфера на дейност на обществото, свързана с получаването, задържането и използването на властта“ и термина „публична политика“, означаващ система от принципи и насоки за действия, ориентирани към постигането на определени цели с помощта на определени средства и често в рамките на определено време, които се разработват и осъществяват от държавни наднационални или местни органи, разполагащи с политически, законодателни, изпълнителни и финансови правомощия.

В опит за промяна на нагласите са проведени 3 срещи на общинска администрация с представители на ученическите съвети и местни неправителствени организации за запознаване с тенденциите, политиките на общината и в търсене на мнението на младите хора за включването им в обществения живот. Проведена е дискусия с младите хора „Да живееш в Троян е супер яко“ с фокус към възможностите, които общината предоставя на младите хора като условия на живот, възможности за развитие и участие в процесите на управление и доброволчество.

През месец август стартира инициативата „Успешни в Троян“ с участие на млади хора, развиващи бизнес или търсещи реализация в родния град. Резултати от проведените срещи промяна в нагласата на младите хора ще бъдат налични и възможни при въвеждане на ритмичност и последователност през следващите години.

По културен календар на община Троян са проведени 47 събития, насочени към младите хора на общината от общо 67. По спортен календар, утвърдените и реализирани събития с фокус към младите хора са 58. Спрямо 2022 г. делът на събитията, насочени към младите хора се е увеличил, а общият брой на събитията се е запазил. В сферата на спорта спрямо изминалата година делът на проявите, ориентирани към младежи или по инициатива на млади хора също е нараснал. Съгласно цитираното проучване голяма част от жителите от

общината споделят за недостатъчен брой културни и спортни събития. С тази цел в общински бюджет ще бъде предложени увеличени с около 10% и на двата календара с желание за по-широк обхват на събития, особено в малките населени места.

Създадена е възможност за изява и подкрепа на деца и ученици с изяви дарби, като за 2023 г. са подкрепени 85 ученици от 7 до 19 години, като във възраст 15-19 г. подкрепените са 25. С държавна стипендия за призови класирания са отличени 5 ученици от общински училища на стойност 2750 лв.

Проведени са няколко инициативи със съдействие на общинска администрация с възможности за изява на млади творци: организирана е фотоизложба на Вероника Димитрова - жител на град Троян, която представи своите впечатления от Индия, арт лагер за млади архитекти в с. Белиш, Духова музика „Заедно“, изпълнения на Мира Попова- участник в „Гласът на България“.

❖ *Община Угърчин*

Участието на българските младежи в процеса на вземане на решение на местно и регионално ниво се осъществява предимно чрез сътрудничество с местните и национални власти. От друга страна младите хора участват и пряко в работата на администрацията:

- Средният процент на младите хора (до 35 г.), заемащи изборни длъжности (кметове на общини и кметства, общински съветници) в общините е около 8 %. Има и общини, където практически липсват млади хора на изборна позиция, т.е. 0%.
- Средният относителен дял на младите хора, заемащи експертна или ръководна длъжност в администрациите на общините, е около 26 %. В Общинска администрация Угърчин, броят на служителите до 35-годишна възраст към 01.01.2024 г. е 6, което е почти 11% от броя на щатните служители в администрацията.

Както повечето от общините в България, така и Община Угърчин полага усилия да ангажира все повече млади хора в обществения живот на населеното място.

В община Угърчин работят 9 читалища, 1 от които в гр. Угърчин. В различните читалищни формации, клубове, вокални групи, танцови състави и школи по изкуствата участват значителен брой от младите хора от общината.

9. *Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността*

❖ *Община Ловеч*

В Община Ловеч действа Местна комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните. През 2023 година са образувани общо 15 броя възпитателни дела по получени сигнали от Районна прокуратура, РУ „Полиция“, училища от общината и граждани. Наложени са възпитателни мерки от ЗБППМН, съгласно чл.13, ал.1. на 22 правонарушители малолетни и непълнолетни лица. Към комисията работят 6 обществени възпитатели.

Проведени 278 консултации в консултативен кабинет на комисията на родители и деца за асоциално поведение. Проведени 54 мероприятия по превенция за осмисляне на свободното време на малолетните и непълнолетните за изграждане на спортни, здравословни, културни и образователни навици на поведение.

Към МКБППМН действа Консултативен кабинет, към който работят двама психолози и лекар – педиатър, а 4 обществени възпитатели работят за коригиране на поведението на деца с извършени противообществени прояви.

Младите хора на територията на община Ловеч активно участват в спортни мероприятия от масов, аматьорски и елитен, професионален характер.

Основно участието на децата и младежите от общината е в спортни прояви от държавните първенства на съответните федерации и БФС по линия на клубния спорт/ над 350 младежи

в 13 клуба на територията на Община Ловеч/, а така също и в аспекта „спорт за всички“ /Ученически игри, както и участия в масови мероприятия от регионален, национален и международен характер/, заложен по Спортната програма на община Ловеч.

❖ Община Тетевен

В община Тетевен действа Местна комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните. През 2023 година са образувани общо 14 броя възпитателни дела по получени сигнали от Районна прокуратура, РУ „Полиция”, училища от общината и граждани. Наложени са възпитателни мерки от ЗБППМН, съгласно чл.13, ал.1. Към МКБППМН действа Консултативен кабинет, към който работят двама психолози и лекар – педиатър, а 8 обществени възпитатели работят за коригиране на поведението на деца с извършени противообществени прояви.

❖ Община Угърчин

В община Угърчин действа Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

През 2023 г. са постъпили 11 преписки за извършени противообществени прояви на непълнолетни. Разгледани са 11 и са наложени възпитателни мерки по чл. 11 от ЗБПП.

Към края на 2023 г., на територията на община Угърчин няма забелязани или установени непълнолетни, принадлежащи към организации с екстремистки или радикален характер.

Местната комисия не е насочвала деца, извършители на противообществени прояви към Дирекция „Социално подпомагане“ и отдел „Закрила на детето“.

МКБППМН активно работи с училищните комисии за първична превенция. Провеждат се различни кампании, с участие на младежи за превенция на престъпността, насилието, агресията.

Община Угърчин, МКБППМН, органите на реда и образователните институции работят и търсят ефективни методи за превенция на употребата и разпространението на наркотични и упойващи вещества сред младите хора.

Към Община Угърчин функционира и Мултидисциплинарен екип при работа в случай на деца жертви на насилие или в риск от насилие. Екипът е съставил 5 протокола и е наложил 5 дисциплинарни мерки.

Функционира Екип за идентифициране на просещи деца и деца на улицата в съвместна работа между Община Угърчин, заедно с Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“ и РУ гр. Угърчин към ОДМВР Ловеч. През 2023 година са съставени 12 протокола за обход и не са идентифицирани застрашени лица.

10. Екологично поведение и опазване на околната среда

❖ Община Луковит

Консумацията в наши дни се осъществява по начин, който вреди на околната среда. Обществото трябва да предприеме действия срещу изменението на климата. Следователно всички, включително младите хора, трябва да започнат да поемат отговорност за своите действия и за въздействието, което оказват върху живота на бъдещите поколения. Постигането на устойчивост не е избор, а задължение.

❖ Община Троян

За повишаване на гражданската ангажираност за подобряване средата на живот са организирани 5 акции за почистване и екологосъобразен начин на живот. През месец април се проведе кампания „Екооклас“ за разделно събиране на пластмаса, стъкло и алуминий в училищата, за които бяха осигурени и награди, а през месец май от общинска администрация бе иницирирана кампания за събиране на хартия, в която да се включат и

родители на деца от детските градини и началните училища.

11. Засилване чувството за принадлежност към ЕС и споделяне на европейските ценности

❖ Община Троян

Засилване чувството за принадлежност към ЕС и споделяне на европейските ценности. По Европейска програма „Еразъм+“ е осъществен 1 проект "На училище е супер яко" с участието на 1 млад учител. Участие в работни срещи с градовете-членки към Мрежа на балканските градове В40 са осъществили 2 младежи, а в европейска конференция на тема „Младежта над пандемията: нова идея за гражданско участие за бъдеще“ по проект "YoungEU" с доклади са участвали 5 младежи.

ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЛАСТНАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Относими за всички общини на територията на област Ловеч следва да са стратегическите цели, заложи в Националната стратегия за младежта (2021-2030), както следва:

- ✓ **Цел 1:** Насърчаване на неформалното обучение;
- ✓ **Цел 2:** Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs);
- ✓ **Цел 3:** Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора;
- ✓ **Цел 4:** Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб;
- ✓ **Цел 5:** Свързаност, толерантност и европейска принадлежност;
- ✓ **Цел 6:** Насърчаване на здравословен и природосъобразен начин на живот;
- ✓ **Цел 7:** Насърчаване на културата и творчеството сред младите.

❖ Община Априлци

➤ Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение

Специфична цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Априлци

Мярка 1. Засилване на връзките между образователните институции и бизнеса за улесняване на прехода от сферата на образованието към заетост.

Мярка 2. Създаване на възможности за ученически практики и студентски стажове в общинската и държавната администрация.

Мярка 3. Професионално ориентиране и подкрепа на младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие.

Мярка 4. Намаляване броя на не обхванатите и преждевременно напусналите образователната система лица в задължителна училищна възраст.

Специфична цел 2: Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора.

Мярка 1. Разширяване на възможностите за неформално обучение на младите хора чрез предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.

Мярка 2. Разширяване на достъпа до европейските програми за учене през целия живот.

Мярка 3. Участие на младите хора в организирани от Община Априлци културни събития - фестивали, изложби и благотворителни инициативи.

Специфична цел 3: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора

Мярка 1. Организиране на кампании за пътна безопасност в училищата.

Мярка 2. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

- **Приоритет 2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)**

Специфична цел 1: Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.

Мярка 1. Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора.

Мярка 2. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.

Специфична цел 2: Осигуряване на достъп до услуги за трудова реализация

Мярка 1. Подкрепа на личностното и обществено развитие на младите хора, включително развитие на жизнено умения, умения за семейно планиране и добро и отговорно родителстване.

Мярка 2. Организиране на свободното време на младите хора.

Специфична цел 3: Насърчаване на икономическата активност на младите хора

Мярка 1. Информирание и консултиране на младите хора, относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, изготвяне на индивидуални планове, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост.

Мярка 2. Консултиране на предприемчиви младежи с цел стартиране на собствен бизнес.

Мярка 3. Осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи чрез средствата по ОП „Развитие на човешките ресурси“ с цел улесняване прехода между образование и заетост .

- **Приоритет 3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора**

Специфична цел 1: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Мярка 1: Насърчаване и подпомагане развитието на младежките организации.

Мярка 2: Осигуряване на подкрепа за реализиране на младежки кампании и инициативи.

Мярка 3: Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.

Специфична цел 2: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

Мярка 1. Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.

Мярка 2. Обучение на младежки лидери.

Специфична цел 3: Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво.

Мярка 1. Насърчаване на младежкото представителство на общинско ниво.

Мярка 2. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.

Специфична цел 4: Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местно равнище.

Мярка 1. Насърчаване на младежките инициативи в малките населени места.

- **Приоритет 4. Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Специфична цел 1: Създаване на повече доброволчески възможности сред младите хора.

Мярка 1: Насърчаване на участието на младежи в доброволчески инициативи.

Специфична цел 2: Гарантиране правата на младите доброволци.

Мярка 1: Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци,

свързани с извършване на доброволчески дейности.

Специфична цел 3: Популяризиране на доброволчеството.

Мярка 1. Организиране и провеждане на доброволчески инициативи.

➤ **Приоритет 5. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Специфична цел 1: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места.

Мярка 1. Насърчаване на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места.

Мярка 2. Въвеждане на мобилни форми за предоставяне на здравни и информационни услуги за младите хора в отдалечените и трудно достъпни райони.

Специфична цел 2: Насърчаване на междуетническото и междукултурното, опознаване, толерантност и диалог.

Мярка 1: Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

Специфична цел 3: Осигуряване на условия за социална адаптация и насърчаване на социалното включване на младежите в риск, повишаване на качеството на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение.

Мярка 1. Насърчаване на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в риск от социално изключване.

➤ **Приоритет 6. Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот**

Специфична цел 1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, утвърждаващи здравословния начин на живот сред младите хора.

Специфична цел 2: Повишаване на сексуалната култура сред младите хора.

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, свързани с повишаване на сексуалната култура на младите хора.

Мярка 2: Насърчаване на здравната просвета в училищата, включително и чрез подхода „Връстници обучават връстници“ с цел придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

Специфична цел 3: Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора.

Мярка 1. Организиране и провеждане на мероприятия за насърчаване на детския и младежкия спорт и туризъм.

Мярка 2: Провеждане на информационни кампании за повишаване спортната култура на младите хора.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Специфична цел 1: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане участието на младежи в регионални, национални и международни конкурси, състезания, олимпиади в областта на науката, изкуството, спорта.

❖ ***Община Летница***

➤ **Неформално обучение за придобиване на умения и ключови компетентности.**

Стратегическа цел 1: Насърчаване на неформалното обучение.

Оперативна цел 1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности.

Стратегическа цел 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs).

Оперативна цел 2.1: Насърчаване на заетостта на младите хора.

Стратегическа цел 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора.

Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Оперативна цел 3.2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на

младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво.

Стратегическа цел 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб.

Оперативна цел 4.2: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа.

➤ **Екология и опазване на околната среда.**

Стратегическа цел 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора.

Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Стратегическа цел 6: Насърчаване на здравословен и природосъобразен начин на живот.

Оперативна цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда.

➤ **Свободно време, творчество и култура.**

Стратегическа цел 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора.

Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Стратегическа цел 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите.

Оперативна цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора.

Оперативна цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения.

➤ **Насърчаване на здравословен начин на живот.**

Стратегическа цел 6: Насърчаване на здравословен и природосъобразен начин на живот.

Оперативна цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт.

Оперативна цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора.

Оперативна цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.

➤ **Толерантност и европейска принадлежност.**

Стратегическа цел 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност.

Оперативна цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи.

Оперативна цел 5.2: Насърчаване на толерантност и не насилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата.

Оперативна цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности.

❖ **Община Ловеч**

➤ **Приоритет 1. Насърчаване на неформалното обучение**

Специфична цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Ловеч

Мярка 1. Засилване на връзките между образователните институции и бизнеса за улесняване на прехода от сферата на образованието към заетост.

Мярка 2. Създаване на възможности за ученически практики и студентски стажове в общинската и държавната администрация .

Мярка 3. Професионално ориентиране и подкрепа на младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие .

Мярка 4. Намалване броя на не обхванатите и преждевременно напусналите образователната система лица в задължителна училищна възраст .

Специфична цел 2: Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора

Мярка 1: Разширяване на възможностите за неформално обучение на младите хора чрез предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за

приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.

Мярка 2. Разширяване на достъпа до европейските програми за учене през целия живот.

Мярка 3. Участие на младите хора в организирани от Община Ловеч културни събития - фестивали, изложби и благотворителни инициативи.

Специфична цел 3: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора

Мярка 1. Организиране на кампании за пътна безопасност в училищата.

Мярка 2. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

➤ Приоритет 2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)

Специфична цел 1: Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.

Мярка 1. Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора.

Мярка 2. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.

Специфична цел 2: Осигуряване на достъп до услуги за трудова реализация

Мярка 1. Подкрепа на личностното и обществено развитие на младите хора, включително развитие на жизнено умения, умения за семейно планиране и полагане на добри родителски грижи.

Мярка 2. Организиране на свободното време на младите хора.

Специфична цел 3: Насърчаване на икономическата активност на младите хора

Мярка 1. Информирание и консултиране на младите хора относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, изготвяне на индивидуални планове, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост.

Мярка 2. Консултиране на предприемчиви младежи с цел стартиране на собствен бизнес

Мярка 3. Осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи чрез средствата по ОП „Развитие на човешките ресурси“ с цел улесняване прехода между образование и заетост .

➤ Приоритет 3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора

Специфична цел 1: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Мярка 1: Насърчаване и подпомагане развитието на младежките организации

Мярка 2: Осигуряване на подкрепа за реализиране на младежки кампании и инициативи.

Мярка 3: Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.

Специфична цел 2: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

Мярка 1. Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.

Мярка 2. Обучение на младежки лидери.

Специфична цел 3: Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво.

Мярка 1 . Насърчаване на младежкото представителство на общинско ниво.

Мярка 2. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.

Специфична цел 4: Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местно равнище

Мярка 1. Насърчаване на младежките инициативи в малките населени места.

➤ **Приоритет 4. Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Специфична цел 1: Създаване на повече доброволчески възможности сред младите хора

Мярка 1: Насърчаване на участието на младежи в доброволчески инициативи.

Специфична цел 2: Гарантиране правата на младите доброволци

Мярка 1: Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършване на доброволчески дейности.

Специфична цел 3: Популяризиране на доброволчеството

Мярка 1. Организиране и провеждане на доброволчески инициативи.

➤ **Приоритет 5. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Специфична цел 1: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места

Мярка 1. Насърчаване на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места.

Мярка 2. Въвеждане на мобилни форми за предоставяне на здравни и информационни услуги за младите хора в отдалечените и трудно достъпни райони.

Специфична цел 2: Насърчаване на междуетническото между културното опознаване, толерантност и диалог.

Мярка 1: Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда .

Специфична цел 3: Осигуряване на условия за социална адаптация и насърчаване на социалното включване на младежите в риск, повишаване на качеството на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение.

Мярка 1. Насърчаване на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в риск от социално изключване.

➤ **Приоритет 6. Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот**

Специфична цел 1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, утвърждаващи здравословния начин на живот сред младите хора

Специфична цел 2: Повишаване на сексуалната култура сред младите хора

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, свързани с повишаване на сексуалната култура на младите хора

Мярка 2: Насърчаване на здравната просвета в училищата, включително и чрез подхода „Връстници обучават връстници“ с цел придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

Специфична цел 3: Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора

Мярка 1. Организиране и провеждане на мероприятия за насърчаване на детския и младежкия спорт и туризъм.

Мярка 2: Провеждане на информационни кампании за повишаване спортната култура на младите хора.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Специфична цел 1: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане участието на младежи в регионални, национални и международни конкурси, състезания, олимпиади в областта на науката, изкуството, спорта.

❖ ***Община Луковит***

➤ **Приоритет 1. Насърчаване на неформалното обучение**

Стратегическа цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Луковит.

Мярка 1. Засилване на връзките между образователните институции и бизнеса за улесняване на прехода от сферата на образованието към заетост.

Мярка 2. Създаване на възможности за ученически практики и студентски стажове в общинската и държавната администрация.

Мярка 3. Професионално ориентиране и подкрепа на младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие.

Мярка 4. Намаляване броя на не обхванатите и преждевременно напусналите образователната система лица в задължителна училищна възраст.

Стратегическа цел 2: Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора

Мярка 1: Разширяване на възможностите за неформално обучение на младите хора чрез предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.

Мярка 2. Разширяване на достъпа до европейските програми за учене през целия живот.

Мярка 3. Участие на младите хора в организирани от Община Луковит културни събития - фестивали, изложби и благотворителни инициативи.

Стратегическа цел 3: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора

Мярка 1. Организиране на кампании за пътна безопасност в училищата.

Мярка 2. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

➤ **Приоритет 2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)**

Стратегическа цел 1: Насърчаване на заетостта и икономическата активност на младите хора.

Мярка 1. Организиране на инициативи за насърчаване на младежката заетост, насочена към включване и кариерно развитие на младите хора и развитие на младежкото предприемачество.

Мярка 2. Информирание на местния бизнес за възможностите за наемане на безработни младежи, които не работят с цел реализацията им на пазара на труда, както и чрез кандидатстване по национални и европейски програми.

Мярка 3. Консултиране на предприемчиви младежи с възможностите за стартиране на собствен бизнес.

Стратегическа цел 2: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават.

Мярка 1. Информирание и консултиране на младите хора относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост.

Мярка 2. Популяризиране на образователните институции за включване в образование на младите хора, които не учат с цел придобиване на професионална квалификация.

➤ **Приоритет 3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора**

Стратегическа цел 1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Мярка 1: Насърчаване на доброволчеството и участието в благотворителни и социално-ангажирани кампании.

Мярка 2: Осигуряване на подкрепа за реализиране на младежки кампании и инициативи.

Мярка 3: Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.

Стратегическа цел 2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво.

Мярка 1. Повишаване на информираността за функциите на европейските, националните и местните органи на управление.

Мярка 2. Насърчаване партньорството между младите хора и общинската администрация.

Мярка 3. Насърчаване и развитие на младежкото лидерство.

➤ **Приоритет 4. Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Стратегическа цел 1: Насърчаване на иновативните подходи в младежката работа.

Мярка 1: Насърчаване на активността на младите хора за работа в екипна работа в реална среда и социалните мрежи.

Мярка 2: Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа.

➤ **Приоритет 5. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Стратегическа цел 1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи.

Мярка 1. Информирани на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи в риск от социално изключване.

Мярка 2. Включване на младите хора от уязвимите групи при провеждане на инициативи.

Мярка 3. Включване в проекти, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване.

Стратегическа цел 2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата.

Мярка 1: Формиране на съзнание за равнопоставеност, солидарност и толерантност.

Мярка 2: Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

Мярка 3: Повишаване на информираността и предпазване от различни форми на експлоатация и насилие.

Стратегическа цел 3: Засилване на чувството на принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности.

Мярка 1. Стимулиране на мобилността и сътрудничеството на младите хора чрез участие в европейски програми и проекти.

➤ **Приоритет 6. Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот**

Стратегическа цел 1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт.

Мярка 1: Подобряване на информираността за здравословния начин на живот сред младите хора и рисковите фактори за здравето.

Мярка 2: Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта.

Мярка 3: Организиране на спортни мероприятия и информационни кампании за ученици.

Стратегическа цел 2: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора.

Мярка 1: Идентифициране на рискова среда и набеязване на корекционни мерки.

Мярка 2: Повишаване информираността сред младите хора за получаване на психологическа подкрепа.

Стратегическа цел 3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.

Мярка 1: Повишаване информираността по темата за сексуалността и репродуктивното здраве сред младите хора.

Мярка 2: Осигуряване на здравна, социална и психологическа подкрепа на младите хора от уязвими групи по въпроси, свързани със сексуалното възпитание и семейното планиране.

Стратегическа цел 4: Постигната осъзната промяна на в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда.

Мярка 1. Повишаване на екологичната култура сред подрастващите и разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда.

Мярка 2: Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формирането на устойчива екологична култура и поведение.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Стратегическа цел 1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора.

Мярка 1. Осигуряване на възможности за включване на младите хора в културния календар на община Луковит.

Мярка 2: Включване на млади хора в различни културни инициативи с цел привличане на интереса към културни събития и развитие на творческия им потенциал.

Стратегическа цел 1: Насърчаване на лични творчески умения.

Мярка 1. Насърчаване на творческите заложби чрез стимулиране на участието на младите.

❖ ***Община Тетевен***

➤ **Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение**

Неформалното обучение е устойчив подход за придобиването, утвърждаване и надграждане на ключови компетентности от младите хора. В синхрон с 8-та Европейска младежка цел “Качествено учене за всички”, настоящата стратегия акцентира върху нуждата от повишаване на достъпа на младите хора до качествено неформално обучение, чрез разширяване на мрежата от доставчици и адаптиране и прилагане на стандарти за качество на НФО.

➤ **Приоритет 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)**

Прилагане на максимално широк обхват мерки подкрепящи кариерно ориентиране, насърчаване на заетостта и обхващане на младите хора във форми на образование.

➤ **Приоритет 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора**

Стимулирането на ангажираността, качествено участие и овластяването на младите хора е съществена предпоставка за ефективността и пълноценното изпълнение на политиката за младежта. Осигуряването на качествено участие на младежите на всички нива на вземане на решения - местно, национално и европейско е основополагащо за изграждането на демократичната култура и основни граждански компетентности и следва да бъде активно подкрепяно от държавната политика за младежта.

➤ **Приоритет 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Европейският дневен ред за младежката работа, приет вследствие на 3-тата Европейска конвенция за младежка работа, подчертава необходимостта от предприемане на целенасочени стъпки в подкрепа на младежката работа. Посочена е необходимостта от създаване на национални експертни координационни механизми за развитие на младежката работа, както и нуждата от разширяване на обхвата и инструментариума на младежките работници чрез развитие и утвърждаване на иновативни форми на младежка работа.

➤ **Приоритет 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Стимулирането на чувството за принадлежност към ЕС чрез запознаването с принципите, структурата и функциите на институциите на Съюза са от първостепенно значение за възпитанието на пълноценни граждани с европейско самочувствие.

➤ **Приоритет 6: Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот**

Физическата активност сред младите хора излиза на преден план. Насърчаването на младите към практикуването му, както и към здравословния начин на живот, играят ролята на солидна превенция срещу агресията и зависимостите.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Начинът на прекарване и осмисляне на свободното време е въпрос на жизнен стил, ценности и лични предпочитания, но и на финансови възможности и условия, които предоставя средата. Активното прекарване на свободното време чрез занимания със спорт,

културни дейности, лично творчество, практикуване на хоби и т.н. е допълващо и стимулиращо личностното развитие.

❖ **Община Троян**

➤ **Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение**

Стратегическа цел 1.1.: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности.

Дейност 1: Насърчаване на участието на младите хора в неформално обучение и развитие на ключови компетентности.

Дейност 2: Популяризиране на възможностите за неформалното обучение, които общината предлага: занаятчийски комплекс „Шарена задруга“, театрална школа „Нюанси“, спортни клубове, Център за подкрепа за личностно развитие и други.

Дейност 3: Насърчаване ученето през целия живот.

Стратегическа цел 1.2.: Повишаване качеството на неформалното обучение.

Дейност 1: Привличане на млади преподаватели и популярни обучители в неправителствените организации за популяризиране на неформалното обучение.

➤ **Приоритет 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади ХОРА, КОИТО НЕ УЧАТ, НЕ РАБОТЯТ И НЕ СЕ ОБУЧАВАТ (NEETS).**

Стратегическа цел 2.1.: Насърчаване заетостта на младите хора.

Дейност 1: Осигуряване на възможност за професионална квалификация съобразно търсенето на пазара на труда.

Дейност 2: Реализиране на стажантски програми.

Стратегическа цел 2.2.: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs).

Дейност 1: Разработване и прилагане на услуги за социално включване на младежи от групата на (NEETs).

➤ **Приоритет 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора**

Стратегическа цел 3.1.: Повишаване нивото на гражданската ангажираност на младите хора.

Дейност 1: Насърчаване и подкрепа на доброволческите дейности.

Стратегическа цел 3.2.: Повишаване нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процеса на вземане на решение на местно ниво.

Дейност 1: Насърчаване на младите хора за качествено участие в процесите на взимане на решения на местно ниво.

Стратегическа цел 3.3.: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа

Дейност 1: Повишаване на информираност за възможностите за финансиране на младежки проекти и оптимизиране на процедурите за кандидатстване по общински програми.

➤ **Приоритет 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Стратегическа цел 4.1.: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа

Дейност 1: Подкрепа за развитието на мобилна младежка работа.

Дейност 2: Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа.

➤ **Приоритет 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Стратегическа цел 5.1: Насърчаване на социалното включване

Дейност 1: Подкрепа за проекти и инициативи, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване.

Дейност 2: Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи.

Стратегическа цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата.

Дейност 1: Информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на

толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата.

Стратегическа цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности.

Дейност 1: Популяризиране на европейските ценности.

Дейност 2: Подкрепа за инициативи, свързани със запознаване с дейността и принципите на ЕС и европейските институции, както и по проект „YoungEU”.

➤ **Приоритет 6: Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот**

Стратегическа цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт

Дейност 1: Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта.

Дейност 2: Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене.

Стратегическа цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора.

Дейност 1: Повишаване информираността на младите хора за получаване на психологична подкрепа.

Стратегическа цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.

Дейност 1: Повишаване на информираността по темата за сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.

Дейност 2: Насърчаване на семейно планиране сред младите хора.

Дейност 3: Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители.

Стратегическа цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда.

Дейност 1: Разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос.

Дейност 2: Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формиране на устойчива екологична култура и поведение.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Стратегическа цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора

Дейност 1: Осигуряване на възможности за младежи за включване в културния и спортен живот на община Троян.

Дейност 2: Подобряване информираността за културните и спортни организации в общината.

Стратегическа цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения.

Дейност 1: Повишаване на информираността за местни, национални и международни културни прояви.

Дейност 2: Осигуряване на финансова подкрепа на деца с изяви дарби.

Дейност 3: Стимулиране на подрастващите за включване в културни прояви.

❖ **Община Угърчин**

➤ **Приоритет 1. Насърчаване на неформалното обучение**

Специфична цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Угърчин.

Мярка 1: Засилване на връзките между образователните институции и бизнеса за улесняване на прехода от сферата на образованието към заетост.

Мярка 2: Създаване на възможности за ученически практики и студентски стажове в общинската и държавната администрация.

Мярка 3: Професионално ориентиране и подкрепа на младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие.

Мярка 4: Намаляване броя на не обхванатите и преждевременно напусналите образователната система лица в задължителна училищна възраст.

Специфична цел 2: Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора.

Мярка 1: Разширяване на възможностите за неформално обучение на младите хора чрез предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.

Мярка 2: Разширяване на достъпа до европейските програми за учене през целия живот.

Мярка 3: Участие на младите хора в организирани от Община Угърчин културни събития - фестивали, изложби и благотворителни инициативи.

Специфична цел 3: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора

Мярка 1: Организиране на кампании за пътна безопасност в училищата.

Мярка 2: Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

- **Приоритет 2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)**

Специфична цел 1: Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.

Мярка 1: Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора.

Мярка 2: Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.

Специфична цел 2: Осигуряване на достъп до услуги за трудова реализация.

Мярка 1: Подкрепа на личностното и обществено развитие на младите хора, включително развитие на жизнено умения, умения за семейно планиране и добро и отговорно родителство.

Мярка 2: Организиране на свободното време на младите хора.

Специфична цел 3: Насърчаване на икономическата активност на младите хора.

Мярка 1: Информирание и консултиране на младите хора относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, изготвяне на индивидуални планове, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост.

Мярка 2: Консултиране на предприемчиви младежи с цел стартиране на собствен бизнес .

Мярка 3: Осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи чрез средствата по ОП „Развитие на човешките ресурси“ с цел улесняване прехода между образование и заетост .

- **Приоритет 3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора**

Специфична цел 1: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Мярка 1: Насърчаване и подпомагане развитието на младежките организации.

Мярка 2: Осигуряване на подкрепа за реализиране на младежки кампании и инициативи.

Мярка 3: Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.

Специфична цел 2: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

Мярка 1: Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.

Мярка 2: Обучение на младежки лидери.

Специфична цел 3: Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво.

Мярка 1: Насърчаване на младежкото представителство на общинско ниво.

Мярка 2: Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.

Специфична цел 4: Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местно равнище.

Мярка 1: Насърчаване на младежките инициативи в малките населени места.

➤ **Приоритет 4. Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб**

Специфична цел 1: Създаване на повече доброволчески възможности сред младите хора

Мярка 1: Насърчаване на участието на младежи в доброволчески инициативи.

Специфична цел 2: Гарантиране правата на младите доброволци.

Мярка 1: Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършване на доброволчески дейности.

Специфична цел 3: Популяризиране на доброволчеството.

Мярка 1: Организиране и провеждане на доброволчески инициативи.

➤ **Приоритет 5. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност**

Специфична цел 1: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места.

Мярка 1: Насърчаване на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места.

Мярка 2: Въвеждане на мобилни форми за предоставяне на здравни и информационни услуги за младите хора в отдалечените и трудно достъпни райони.

Специфична цел 2: Насърчаване на междукултурното и междукултурното опознаване, толерантност и диалог.

Мярка 1: Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

Специфична цел 3: Осигуряване на условия за социална адаптация и насърчаване на социалното включване на младежите в риск, повишаване на качеството на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение.

Мярка 1: Насърчаване на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в риск от социално изключване.

➤ **Приоритет 6. Насърчаване на здравословен и благоприятен за природата начин на живот**

Специфична цел 1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, утвърждаващи здравословния начин на живот сред младите хора.

Специфична цел 2: Повишаване на сексуалната култура сред младите хора.

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия, свързани с повишаване на сексуалната култура на младите хора

Мярка 2: Насърчаване на здравната просвета в училищата, включително и чрез подхода „Връстници обучават връстници“ с цел придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

Специфична цел 3: Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора.

Мярка 1: Организиране и провеждане на мероприятия за насърчаване на детския и младежкия спорт и туризъм.

Мярка 2: Провеждане на информационни кампании за повишаване спортната култура на младите хора.

➤ **Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите**

Специфична цел 1: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане участието на младежи в регионални, национални и международни конкурси, състезания, олимпиади в областта на науката, изкуството, спорта.

❖ **Община Ябланица**

➤ **Приоритет 1: Неформално обучение за придобиване на умения и ключови компетентности.**

Стратегическа цел 1.1.:Насърчаване на неформалното обучение.

Оперативна цел 1.1.1.:Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности.

Задача 1:Подобряване достъпа до неформално обучение и развитие на ключови компетентности.

1.1.Осигуряване на подходящи условия за достъп до образование и обучение чрез подобрена образователна среда;

1.2. Осигуряване на специализирана помощ за продължаване на образованието, за валидиране на компетентности и професионална ориентация.

Задача 2: Насърчаване ученето през целия живот.

1.1.Подобряване на библиотечните услуги и ресурси.

Задача 3: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора.

1.1.Осъществяване на целенасочена политика за кариерна ориентация по определени специалности.

Стратегическа цел 1.2.: Насърчаване на заетостта и подкрепата на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават;

Оперативна цел 1.2.1.: Насърчаване заетостта на младите хора.

Задача 1: Понижаване на безработицата сред младите хора с недостатъчна квалификация.

1.1.Популяризиране на дуалното образование и на индивидуалните форми на обучение;

1.2.Участие в програми, мерки и схеми, чрез сътрудничество с Дирекция „ Бюро по труда“;

1.3.Повишаване на информираността на младите хора, за възможностите, които община Ябланица предлага за облекчаване на работещите.

Стратегическа цел 1.3.: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора.

Оперативна цел 1.3.1.: Повишаване на нивото на гражданската ангажираност на младите хора.

Задача 1.: Насърчаване сдружаването на младите хора.

1.1. Проучване на нагласите сред младите хора.

1.2. Оптимизиране на комуникационните канали между местното управление и училищните съвети.

Задача 2.: Активизиране на социалната ангажираност и гражданската активност на младежите.

2.1. Участия на младежи в обучения за стимулиране на младежко участие, младежки политики и решаване на проблем.

Оперативна цел 1.3.2.: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно и по-високо ниво.

Задача 1.: Повишаване на информираността за функциите на европейските, националните и местните органи на управление.

1.1.Организиране на инициативи във връзка със запознаване с дейността на държавните институции;

Задача 2.: Стимулиране на младите хора за работа в държавните и общинските институции.

2.1. Провеждане на стажове в местната администрация;

Стратегическа цел 1.4.: Развитие и утвърждаване на младежката работа на общинско и национално ниво.

Оперативна цел 1.4.1.: Насърчаване на иновативните подходи в младежката работа.

Задача 1.: Формиране на умения за пълноценен социален живот.

1.1.Насърчаване на активността на младите хора за екипна работа в реална среда и социалните мрежи.

Задача 2.: Популяризиране на гъвкави форми на заетост сред младите.

1.1. Гарантиране на равноправни условия за работа на младите хора в града и малките населени места.

➤ **Приоритет 2 :Екология и опазване на околната среда**

Стратегическа цел 2.1. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора в дейности, насочени към опазване на околната среда.

Оперативна цел 2.1.1.: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Задача 1.: Подобряване информираността за факторите, влияещи върху околната среда.

1.1. Провеждане на информационни кампании, посветени на опазването на околната среда и възможностите за рециклиране.

Задача 2.: Повишаване на гражданската ангажираност за подобряване средата на живот.

1.1.Инициране на акции за почистване.

Стратегическа цел 2.2.: Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот.

Оперативна цел 2.2.1.: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазването на околната среда.

Задача 1.: Повишаване на екологичната култура сред подрастващите.

1.1. Организиране на спортни прояви и туристически инициативи за насърчаване на отговорно поведение към околната среда.

Провеждане на открити уроци и туристически занимания сред природата.

Задача 2. Поощряване на добрите практики по отношение на природосъобразния начин на живот на територията на общината.

1.1.Инициране на дейности, насърчаващи природосъобразните занимания и прояви на открито.

➤ **Приоритет 3: Свободно време, творчество и култура.**

Стратегическа цел 3.1.: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора в културния живот на общината.

Оперативна цел 3.3.1.: Повишаване на нивото на гражданската ангажираност на младите хора.

Задача 1: Подобряване на информираността за възможностите за включване в културни прояви.

Стратегическа цел 3.2.: Насърчаване на културата и творчеството сред младите хора.

Оперативна цел 3.2.1.: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културното участие на младите хора.

Задача 1.: Осигуряване на възможности за младежи за включване в културния и спортен живот на община Ябланица.

1.1. Подобряване информираността за културните и спортни прояви в общината;

Оперативна цел.3.3.2.: Насърчаване на лични творчески умения.

Задача 1: Повишаване на информираността за местни и национални културни прояви.

1.1 Стимулиране на подрастващите за включване в културни прояви;

Задача 2.: Увеличаване броя и изяви на талантиливите младежи на територията на общината.

1.1. Насърчаване на творческите заложи чрез стимулиране на участието на младежи в конкурси, изложби и др.

➤ **Приоритет 4 : Насърчаване на здравословен начин на живот.**

Стратегическа цел 4.1.: Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живо.

Оперативна цел 4.1.1.:Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическата активност и спорт.

Задача 1: Подобряване на информираността и здравното образование.

1.1. Организиране на състезания и информационни кампании с ученици;

Задача 2.: Повишаване на информираността по отношение на рисковите фактори за здравето.

1.1.Дискусии с ученици за превенция на рисково поведение вследствие на употребата на наркотици и алкохол.

Оперативна цел 4.1.2.: Превенция на проблеми, свързани с психическото здраве на

младите хора.

Задача 1: Превенция на психическото здраве.

1.1. Популяризиране на възможностите за консултации със специалисти сред младите хора;

Задача 2: Идентифициране на рискова среда и набелязване на корекционни мерки.

1.1 Осигуряване на психологична подкрепа на младежи в риск.

Оперативна цел 4.1.3.: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве на младите хора.

Задача 1: Постигане на по-високо ниво на здравна култура сред младите хора.

1.1.Провеждане на образователни кампании за превенция на ранната бременност и инфекции, предавани по полов път.

Задача 2: Стимулиране лечението на двойки с репродуктивни проблеми.

➤ **Приоритет 5: Толерантност и европейска принадлежност.**

Стратегическа цел 5.1: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност.

Оперативна цел 5.1.1.:Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи.

Задача 1: Финансово подпомагане на младежи в неравностойно положение.

1.1 Отпускане на помощи за сираци- абитуриенти, подсигуряване на стипендии.

1.2.Отпускане на еднократна финансова помощ с решение на Общински съвет-Ябланица.

Задача 2: Развитие на социалните услуги за младежи с дефицити в посока на приобщаване в социалния живот на общината.

1.1.Осигуряване на комплексни социални услуги за младежи с увреждания.

Оперативна цел 5.1.2.: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресията сред младите хора, включително и в онлайн пространствата.

Задача1: Формиране на съзнание за равнопоставеност, солидарност и толерантност.

1.1. Включване на млади хора в неравностойно положение в социалния живот на общината.

1.2 Включване на млади хора в неравностойно положение в културния живот на общината.

Задача 2: Повишаване на информираността и предпазване от различните форми на насилие в интернет.

1.1.Провеждане на информационни кампании за опасностите в интернет.

Оперативна цел 5.1.3.: Засилване чувството за принадлежност към ЕС и споделяне на европейските ценности.

Задача 1:Стимулиране на мобилността и сътрудничеството на младите хора чрез участие в програми.

**ОПИСАНИЕ НА СЪВМЕСТНИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДА
ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА
НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА**

Дейности	Програми, инициативи и кампании	Финансиране	Отговорни институции
1	2	3	4
1. Приоритет: Насърчаване на неформално обучение			
Насърчаване на участието на младите хора в неформално обучение и развитие	Консултиране на лица, желаещи да валидират придобитите знания и компетентности чрез неформално обучение. Инициатива "Деца на Ловеч	Общински бюджет	Община, Дирекция "Бюро по труда", Читалища,

на ключови компетентности	творят". Инициатива под надслов „Ваканция здравей – да играем безопасно“. Подкрепа за библиотеките и читалищата като доставчици на неформално обучение. Провеждане на курсове и обучения. Провеждане на срещи с млади хора, с цел предоставяне на информация за намиране на работно място.		МКБППМН РУ на МВР – Луковит
Популяризиране на възможностите за неформалното обучение	Провеждане на срещи с млади и успешни личности, реализирани в сферата на спорта, културата, предприемачеството, информационните технологии, медицината и други.		Общини, ЦПЛР, Училища, Дирекция "Бюро по труда", НПО, Сдружения, ОИЦ Ловеч
Насърчаване ученето през целия живот	Достъп на младите хора до обществени библиотеки и техните ресурси; осъвременяване на фондовете и актуализиране на информацията. Информационни кампании за програмите за повишаване на квалификация и преквалификацията предоставяни от Агенция по труда.		Общини, Библиотеки, Читалища, Дирекция "Бюро по труда"
	Организиране на информационна среща с ученици от гимназиална степен на образование, с цел презентирание и предоставяне на информационни материали на европейски младежки платформи, мерки и схеми на оперативни програми на ЕС, профили на висши учебни заведения в България.	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции	ОА, Училища, ОИЦ Ловеч
Привличане на млади преподаватели и обучители в неправителствените организации за популяризиране на неформалното обучение	Запознаване на младите хора, завършващи висше образование, с възможностите за кариерно развитие.		Училища, Дирекция "Бюро по труда", Местен бизнес, Общини
2. Приоритет: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs).			
2.1. Стратегическа цел: Насърчаване заетостта на младите хора			

Осигуряване на възможност за професионална квалификация съобразно търсенето на пазара на труда	Организиране на информационна среща с ученици от гимназиална степен на образование, с цел презентирание и предоставяне на информационни материали на европейски младежки платформи, мерки и схеми на оперативни програми на ЕС, профили на висши учебни заведения в страната и други.		Общини, Училища
Реализиране на стажантски програми	Реализиране на Национална програма "Старт в кариерата", стажантска програма за студенти, лятна стажантска програма по сценични изкуства и други.		НСОРБ, Общини, Бюро по труда, Театрална школа "Нюанси", ВУЗ
Насърчаване на заетостта на младите хора	Осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи чрез средства от оперативни и национални програми. Усъвършенстване на системата за качествен обмен на информация между различни институции. Провеждане на информационни кампании сред представители на местния бизнес. Участие в програми за заетост на млади хора, на Агенция по заетостта, дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч. Консултиране на млади хора относно възможностите за започване на самостоятелен бизнес и финансирането му по насърчителни мерки по Закона за насърчаване на заетостта.	Общински бюджет Оперативни програми Национален бюджет	Агенция по заетостта, Дирекция „Бюро по труда“, Общини
2.2. Стратегическа цел: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs).			
Разработване и прилагане на услуги за социално включване на младежи от групата на (NEETs)	Организацията на спортни и туристически прояви и състезания сред природата. Привличане за участие в доброволчески инициативи. Включване на безработни младежи в национални и европейски програми и проекти. Популяризиране на възможностите за придобиване на професионална квалификация и дуално обучение в образователните институции на територията на общината, с цел обхващане на младежите, които не учат или са отпаднали от		Общини, Спортни клубове, Клубове към училища, Туристически дружества, БМЧК - Троян

	образователната система.		
	Провеждане на инициативата "Мениджър за един ден". Поддържане и развитие на школи по изкуствата, класове/клубове за народни танци, изобразително изкуство, музика, фотография и др. към читалищата.	Не се изисква	ОА Читалища
3. Приоритет: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора.			
3.1. Стратегическа цел: Повишаване нивото на гражданската ангажираност на младите хора.			
Насърчаване и подкрепа на доброволческите дейности	Реализиране на различни кампании. Организиране на научни, художествено-творчески фестивали, спортни и развлекателни мероприятия за младите хора. Включване в кампанията „Да изчистим България“. Отбелязване на седмицата на младежката активност: информационен ден за гражданските права на младите хора в България и Европа. Насърчаване на физическата активност и спорт. Насърчаване на интереса на младите хора към развитието на общината.	Държавен бюджет, общински бюджет, Европейски и международни фондове, програми и проекти	Общини, Училища, Местни читалища, НПО, Български младежки червен кръст, МКБППМН, ОА
Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво	Предприемане на допълнителни мерки за стимулиране на инвестиции, свързани с насърчаване разкриването на нови работни места в по-малките населени места. Усъвършенстване на достъпа до информация и качествени услуги – за свободен достъп на младите хора.		Общини
3.2. Стратегическа цел: Повишаване нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процеса на вземане на решение на местно ниво.			
Насърчаване на младите хора за качествено участие в процесите на вземане на решения на местно ниво	Провеждане на инициативата в общинска администрация. Индиректно участие в пряко излъчване на ежемесечните сесии. Предприемане на допълнителни мерки за стимулиране на инвестиции, свързани с насърчаване разкриването на нови работни места в по-малките населени места. Усъвършенстване на достъпа до информация и качествени услуги – за свободен достъп на младите хора.	Европейски фондове Оперативни програми и проекти	Общини, Българска стопанска камара, НПО

3.3. Стратегическа цел: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа			
Повишаване на информираност за възможностите за финансиране на младежки проекти и оптимизиране на процедурите за кандидатстване по общински програми	Възможност за кандидатстване с проект по Общинска програма "Обществен форум за реализация на партньорски проекти".		Общини, НПО, Читалища, Младежки структури
4. Приоритет: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб			
4.1. Стратегическа цел: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа			
Подкрепа за развитието на мобилна младежка работа	Сформиране на мобилни групи от специалисти за разрешаване на проблеми, свързани с подобряване на житейската ситуация на младите хора. Участие на ученици и младежи в обществено значими инициативи и мероприятия. Прожекции на специализирани филми, посветени на проблемите на младите хора. Провеждане на младежки доброволчески инициативи за опазване и облагородяване на природата.	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции.	Общини, ОА, МКБППМН, Национален парк „Централен Балкан“, ДЛС „Русалка“
Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа	Популяризиране на електронните платформи. Придобиване на нови знания и практически умения в областта на 3D числови симулации и предварителен анализ на дигитални модели за 3D принтиране Насърчаване на публикационната активност за проведени инициативи, както и провеждане на онлайн кампании в социалните мрежи.	Общински бюджет	Община Троян, ОБКБППМН, Образователни институции, НПО Фондация с нестопанска цел "Институт за дигитално образование, научноизследователска и развойна дейност
5. Приоритет: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност			
5.1. Стратегическа цел: Насърчаване на социалното включване			
Подкрепа за проекти и инициативи, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване	Подпомагане на нуждаещи се млади граждани от Община Троян по Решение на Общински съвет - Троян.		Общини, Общински съвет - Троян

Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи	Включване на младежи в неравностойно положение в социалния живот на общината чрез участия в различни обществени инициативи. Програми за превенция и осведоменост: -Здравословен начин на живот -Превенция и осведоменост за заплахи от Кибер- престъпления . -Заедно можем -Класна стая без тормоз -Превенция за агресивно поведение Организиране на информационни кампании за предпазване на младите хора от насилие, експлоатация в интернет и трафик на хора.	в рамките на бюджета на МКБППМН	Общини, ОбКБППМН, ЦОП, ДЦДМУ, КСУ - с. Дълбок дол, Училища
---	---	---------------------------------	--

5.2. Стратегическа цел: Насърчаване на толерантност и не насилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата

Информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата	Отбелязване на Световен ден за борба с тормоза в училище през месец февруари. "Дигитално грамотен" -Кампании, Флаери, дипляни и грамоти.	Общински бюджет	Общини, Училища, ЦРД към РБ "Проф. Б. Цонев"-Ловеч
Насърчаване на партньорствата между институции и неправителствени организации, които работят за превенция и преодоляване на дискриминацията и насилието сред младите хора	Провеждане на инициативи и практики за превенция на наркоманиите: кампании, младежки концерти и клубове "зони свободни от наркотици" и др. интерактивни методи	Централен и общински бюджет (планирани средства за дейностите на ПИЦ)	Превантивно-информационен център /ПИЦ

5.3. Стратегическа цел: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности

Популяризиране на европейските ценности	Информирани на младите хора за възможности за включване в международни конкурси и инициативи, както и възможност за участие в образователни мобилности. Обмяна на опит и съвместни дейности с членовете и участниците в младежка		Общини, Ученици и младежи
---	--	--	---------------------------

	мрежа "B-40".		
Подкрепа за инициативи, свързани със запознаване с дейността и принципите на ЕС и европейските институции	Разработване на проекти и участие на млади хора в мобилности по програма "Еразъм+", проект „YoungEU”, мрежа от градове "B-40" и други.		
Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи	Програми за подпомагане на нуждаещи се лица. Провеждане на фестивал „Различни, но заедно“.	Фонд за европейско подпомагане на нуждаещи се лица. Собствени средства	МКБППМН, Агенция за социално подпомагане, Училища
Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата	Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора	Общински бюджет	Общини, МКБППМН, Неправителствени организации
Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности. Развитие на устойчив туризъм. Популяризиране на местни занаятчийски дейности.	Държавен бюджет, общински бюджет, Европейски и международни фондове, програми и проекти.	Общини, Читалища, НПО

6. Приоритет: Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот

6.1. Стратегическа цел: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт

Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта	Изграждане на Многофункционална спортна зала; отбелязване на Европейска седмица на спорта . Изграждане на нов стадион в град Летница Организиране и провеждане на здравно-образователни дейности. Изграждане на спортна площадка. Организиране на походи в околностите на Априлци, екскурзии до природни и исторически обекти; екскурзионни летувания и други туристически прояви.	Национален бюджет, Общински бюджет, БЧК	Общини, Спортни клубове, РЗИ, АСП, МОН, Училища
Повишаване на осведомеността по темите за	Организиране на събития за насърчаване на активния и здравословен начин на живот сред	Общински бюджет	Общини, ОБКБППМН, Спортни клубове,

здравословен начин на живот и здравословно хранене	младите хора чрез осъществяване на различни тематични инициативи. Отбелязване на световен ден за борба с наркоманиите; тютюнопушенето; зависимостите, агресията. Организиране на събития за насърчаване на активния и здравословен начин на живот сред младите хора. Организиране на кампании с цел предоставяне на здравна информация.		РЗИ-Ловеч
6.2. Стратегическа цел: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора			
Повишаване информираността на младите хора за получаване на психологична подкрепа	Популяризиране на дейността на социалните комплекси . Провеждане на дискусии и информационни срещи с психолози.	Общински бюджет Собствени средства	Общини, ЦОП, ДЦДМУ Сдружение "Мисия-Иновации-Гражданство" – МИГ медиатор, СУ „Бачо Киро“, чрез образователен медиатор
6.3. Стратегическа цел: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора			
Повишаване на информираността по темата за сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора	Провеждане на образователни кампании и дискусии за превенция на нежелана бременност, сексуално предавани инфекции, сексуално и репродуктивно здраве. Реализиране на дейности за превенция на различни зависимости, сексуално здраве и насилие. Провеждане на срещи и беседи с родители и деца, попадащи в рискови групи.	Общински бюджет, оперативни програми Оперативни програми към МОН	Общини, ОБКБПМН, ЦОП, Педагогически съветници, Психолози, Медицински специалисти медиатор, СУ „Бачо Киро“, чрез образователен медиатор
Насърчаване на семейно планиране сред младите хора	Кампании за стимулиране на второ/ трето дете. Консултиране за възможности за кандидатстване по Общински фонд за асистирана репродукция и лечение на репродуктивни проблеми на млади семейни двойни или двойки, живеещи на семейни начала.		Общини, Общински фонд за асистирана репродукция и лечение на репродуктивни проблеми

Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители	Инициатива за справяне с трудностите и предизвикателствата на бъдещи и настоящи родители: "Училище за родители" - беседа с психолог, добри практики и методи в домашна среда и др.		Общини, ЦОП, ЦПЛР
---	--	--	-------------------

6.4. Стратегическа цел: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда

Разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос	Организиране на почиствания, включване в кампания "Да изчистим България заедно".		Общини, "Хемус ресурс - Троян и Априлци" ООД, ОП "Комунални услуги" и др.
Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формиране на устойчива екологична култура и поведение	Провеждане на младежки доброволчески кампании за опазване и облагородяване на природата - лесопарк "Турлата", интерактивен парк "Троянка", парк "Капинчо", парк "Лъгът", зоните около река Осъм. Провеждане на информационни кампании за разделно събиране на отпадъци.	Общински бюджет	Общини, ДГС - Троян, ОП "Комунални услуги", Младежки организации „Екопак България“ АД

7. Приоритет: Насърчаване на културата и творчеството сред младите

7.1. Стратегическа цел: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора

Осигуряване на възможности за младежи за включване в културния и спортен живот	Привличане на младите хора в ежегодни обществено значими инициативи и мероприятия по Културен и Спортен календар . Подпомагане на дейността на читалищата, с помощта на културно-информационните центрове.	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции.	Общини, Спортни клубове, Читалища ОА
Подобряване информираността за културните и спортни организации в общината	Своевременен достъп до актуална информация за различни културни, спортни, социални и доброволчески прояви чрез публикуване в общински социални мрежи - официални сайтове, туристически портал, Фейсбук, месечен информационен бюлетин, локални медии и други.		Общини, Туристически информационен център (ТИЦ), Местни медии

7.2. Стратегическа цел: Насърчаване на лични творчески умения

Повишаване на информираността за местни, национални и международни културни прояви	Участие в национални състезания по наука, технологии и други. Включване в общински конкурси, посветени на национални и други празници като 1 ноември - Ден на народните будители, коледни празници и др. Подкрепа на дейности и инициативи за повишаване на личните творчески умения на младите хора. Участие на талантиливи млади хора в местни, регионални, национални и международни музикални, танцови и певчески форуми и фестивали.	Общински бюджет	Общини, ОбКБППМН, Туристически информационен център, НЧ „Зорница 2010-Нено Щрегарски“
Осигуряване на финансова подкрепа на деца с изяви дарби	Финансова подкрепа на талантиливи младежи чрез средства, отпуснати от Общинската комисия за подпомагане на деца с изяви дарби, заели призови места в национални състезания и конкурси.		Общини, Комисия за подпомагане на деца с изяви дарби, спортни клубове, образователни институции
	Подпомагане развитието на талантите и творческите умения на младите хора, чрез отпускане на стипендии на ученици с изяви дарби и заели призови места в национални състезания и конкурси.		Общини
Стимулиране на подрастващите за включване в културни прояви	Отбелязвана на национални празници. Участие на подрастващи и младежи в Дни на талантите и интересите; включване в театрални постановки, пленери по изкуства и други. Поддържане и развитие на школи по изкуства, клубове за народни танци, музика, фотография и други към народните читалища.		Общини, НПО, Читалища

ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Областният управител на област Ловеч осигурява провеждането на държавната политиката за младежта на територията на областта и работи в тясно сътрудничество с:

- ✓ Министерството на младежта и спорта;
- ✓ Министерството на образованието и науката;
- ✓ Общините в област Ловеч;
- ✓ Регионалното управление на образованието – Ловеч;
- ✓ Дирекция „Регионална служба по заетостта“ и Бюрата по труда в Област Ловеч;
- ✓ Регионална здравна инспекция;

- ✓ Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – Ловеч;
- ✓ Неправителствени организации и сдружения, работещи по проблемите на младите хора;
- ✓ Младежки организации и др. териториални звена и институции

От съществено значение, както за изпълнението и постигането на заложените цели на Национална стратегия на младежта 2021-2030 г. на областния младежки план, в това число общинските младежки планове, е сътрудничеството и партньорството на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво с представителите на неправителствените организации и младите хора. Ангажираността, активното участие на младежите и включването им в етапите на създаване, изпълнение, мониторинг и оценка на политиките са от ключово значение за постигане на ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост на провежданата политика за младежта.

ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ – ЛОВЕЧ

Областният план за младежта е изготвен на база осем подадени общински планове за младежта, както следва: Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица.

Планът на област Ловеч за младежта за 2024 г. ще се реализира чрез общинските планове за младежта за 2024 г. В Областна администрация Ловеч наблюдението (мониторинг) на текущото изпълнение на плана се извършва от областен управител на област Ловеч чрез ежегодно обобщаване на изпълнените дейности, насочени към младите хора, както и на планираните такива от страна на общините в област Ловеч, в изпълнение на Националната стратегия за младежта 2021-2030 г.

Наблюдението и контролът се осъществяват чрез: организиране и управление на цялостното изпълнение на плана; регулярна комуникация между партньорите по плана, активно партньорство.

Регулярни срещи и контакти между партньорите за осигуряване на оптимална координация и ефективност на дейностите.

Областният план за младежта за 2024 г. е отворена система, която следва динамиката на промяна в областта и страната. В тази връзка, той може да бъде актуализиран по предложение на младежки организации и институции, работещи с и за младите хора.

РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Областният план за младежта за 2024 г. на Област Ловеч ще бъде предоставен на Министерството на Младежта и спорта, на общините в област Ловеч и ще бъде публикуван на електронната страница на Областна администрация Ловеч – <https://www.lovech.government.bg/>.

Общините на територията на областта ще публикуват на електронните си страници годишните общински планове, а мерките, свързани с тяхната информираност и публичност са предвидени във всяка дейност от различните направления според спецификите на конкретните инициативи, събития, акции и кампании.

ИЗПОЛЗВАНА ИНФОРМАЦИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ТАЗИ
ПРЕДСТАВЕНА ОТ ОБЩИНИТЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

- ✓ *Общински младежки план – Община Априлци;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Летница;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Ловеч;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Луковит;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Тетевен;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Троян;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Угърчин;*
- ✓ *Общински младежки план – Община Ябланица;*
- ✓ *Закон за младежта и спорта;*
- ✓ *Национална стратегия за младежта 2021-2030;*
- ✓ *Национален статистически институт.*

Областният план за младежта за 2024 г. е изготвен на базата на информацията, получена от 8 общини – Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица.